

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені О.О. БОГОМОЛЬЦЯ

**ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СТАНУ, ПРОБЛЕМ
ТА ПЕРСПЕКТИВ ВПРОВАДЖЕННЯ
ОЦІНКИ МЕДИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ:
РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ РОЗРОБНИКІВ,
КОРИСТУВАЧІВ ТА ІНФОРМОВАНИХ ОСІБ**
(методичні рекомендації)

КИЇВ – 2024

УДК 615.4:616-07-08]-047.44:311.212

Установа-розробник:

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, м. Київ

Укладачі:

кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри організації та економіки фармації Національного медичного університету імені О. О. Богомольця

Михайло БАБЕНКО

доктор фармацевтичних наук, професор, завідувач кафедри організації та економіки фармації Національного медичного університету імені О.О. Богомольця

Костянтин КОСЯЧЕНКО

кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри організації та економіки фармації Національного медичного університету імені О.О. Богомольця

Ірина КОСТЮК

Рецензенти:

доктор фармацевтичних наук, професор, професор кафедри організації та економіки фармації Національного фармацевтичного університету

Алла НЕМЧЕНКО

доктор фармацевтичних наук, професор, доктор фармацевтичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри фармації Національного університету охорони здоров'я імені П. Л. Шупика

Сергій СОЛОВЙОВ

Підстава для видання:

Рішення Вченої ради Національного медичного університету імені О.О. Богомольця

(Протокол №10 від 25 квітня 2024 року)

СПИСОК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

МОЗ – Міністерство охорони здоров'я

Нацперелік – Національний перелік

НМУ – Національний медичний університет

НПА – нормативно-правові акт

МВ – медичні вироби

МТ – медична технологія

ЛЗ – лікарські засоби

ОЛЗ – основні лікарські засоби

ОЗ – охорона здоров'я

ОМТ – оцінка медичних технологій

ПМГ – програма медичних гарантій

ВСТУП

Ефективність системи публічного управління ОЗ населення безпосередньо пов'язана з раціональним використанням основних ресурсів діяльності, зокрема ЛЗ та медичних виробів. Ефективний розподіл бюджетних коштів дозволяє забезпечити доступність високоякісної медичної та фармацевтичної допомоги для всіх громадян, що дозволяє підвищити фінансову стабільність системи ОЗ. Такий підхід також дозволяє підвищити ефективність прийняття управлінських рішень, сприяє сучасній модернізації закладів ОЗ), впровадженню інноваційних МТ покращенню якості надання медичних послуг та зменшенню витрат на лікування.

Одним із основних інструментів раціонального використання бюджетних ресурсів системи охорони здоров'я є обґрунтування та запровадження державної політики щодо підвищення доступу та доступності пацієнтів до якісних та ефективних МТ.

Розробка та реалізація нових МТ дозволяє забезпечити ефективний вплив на важливі сфери ОЗ: зниження кількості епідемій, захворюваності та смертності населення; підвищення ефективності та якості медичної допомоги; оптимізацію витрат на медичну допомогу; розробка новітніх терапевтичних та діагностичних методів; покращення якості та рівня життя громадян.

ОМТ відіграє провідну роль у процесі прийняття ефективних управлінських рішень, спрямованих на забезпечення раціонального розподілу ресурсів та запровадження високих стандартів лікування пацієнтів, допомагає подолати прогалини, які існують у сфері громадського здоров'я України.

Методичні рекомендації видаються в нашій країні вперше і призначені для організаторів системи охорони здоров'я, керівників практичної фармації та громадських фармацевтичних організацій. Також вони будуть корисними в навчальному процесі при викладанні організаційно-економічних дисциплін.

Розділ І.

Організація анкетного опитування респондентів з ОМТ

У період з 01.09.2023 р. по 01.12.2023 р. НМУ імені О. О. Богомольця було проведено анкетне опитування розробників звітів з ОМТ, зокрема експертів, а також користувачів та інформованих осіб з метою визначення сучасного стану та основних проблем, що виникають у процесі розвитку науково-практичного напрямку впровадження ОМТ у вітчизняну систему ОЗ.

Проведення відбору респондентів здійснювалося на основі принципу репрезентативності у виборі респондентів в Україні, виходячи з їхньої освіти й професійної кваліфікації, а також залучення в практичну діяльність з ОМТ (рис. 1 та 2).

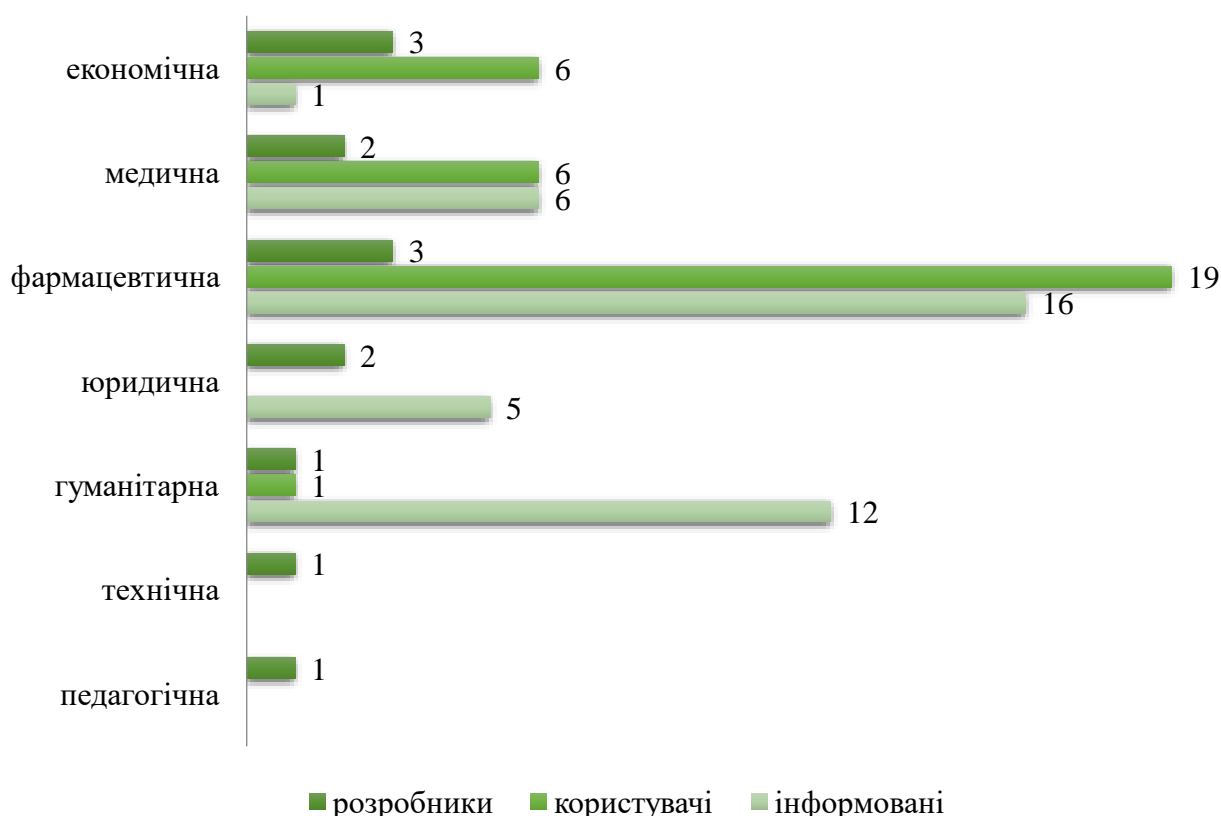

Рис. 1. Розподіл респондентів за освітою

Як показав аналіз, серед 13 розробників ОМТ фармацевтичну освіту мають майже чверть респондентів ($n = 3$; 23,1 %), так само 23,1 % отримали економічну освіту, по 15,4 % ($n = 2$) – медичну та юридичну. Разом з тим, деякі

з експертів мають технічну, філологічну та педагогічну освіту. Більшість з 32 користувачів ОМТ теж мають фармацевтичну освіту (n = 19; 59 %), кожен п'ятий має медичну або економічну освіту (n = 6; 19 %). Серед 31 інформованої особи фармацевтичну освіту мають 40 % респондентів (n = 16), на другому місці – освіта у галузі журналістики (n = 11, 28 %), далі – юридична (n = 5, 12 %) та медична (n = 6, 15 %). Разом з тим, деякі мають економічну та гуманітарну освіту.

Розподіл респондентів за професійною кваліфікацією представлено на рис. 2.

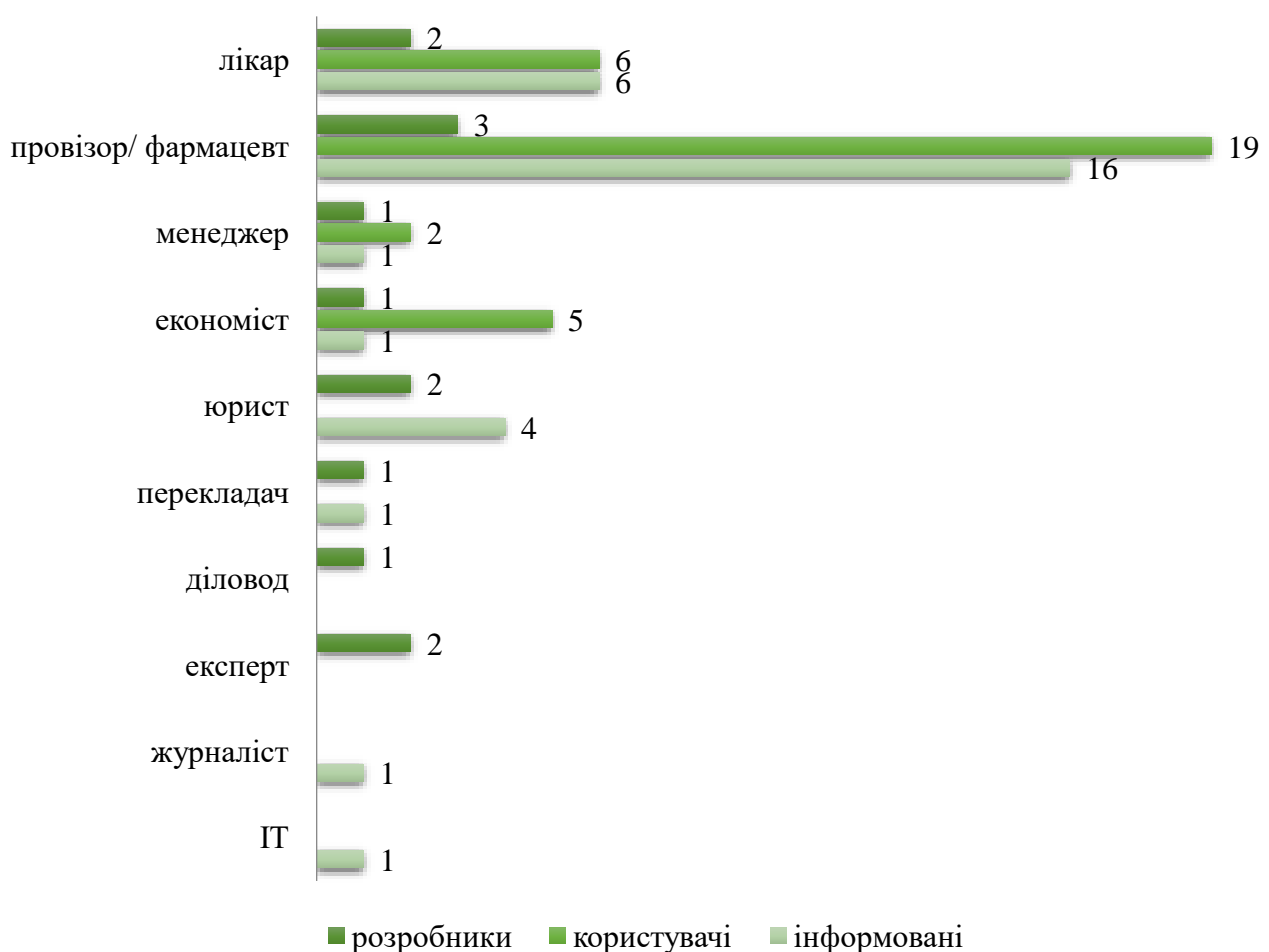

Рис. 2 Розподіл респондентів за професійною кваліфікацією

Як видно з рис. 2, серед категорії розробників три особи (23%) мають професійну кваліфікацію фармацевта, по дві особи (15%) – лікаря, експерта і юриста, також до розробки ОМТ були залучені економіст, менеджер,

перекладач, діловод. Як свідчить світовий досвід, до мультидисциплінарної команди можуть входити представники різних професій (епідеміологи, клініцисти, статистики, фахівці з економіки охорони здоров'я, математики, соціологи, бібліотекарі тощо), важливо максимально ефективно використовувати кадровий потенціал для проведення ОМТ різних аспектів застосування МТ.

Розділ II.

Аналіз відповідей респондентів щодо самооцінки в області розуміння, знань та досвіду практичної діяльності з ОМТ

Встановлено, що більшість розробників (n=10; 77%) так чи інакше постійно стикаються з ОМТ (виконують державну ОМТ, здійснюють наукові дослідження тощо). Серед представників групи користувачів 59,4% (n=19) повсякденно стикаються з ОМТ, інколи – 10 респондентів (31,3%), рідко – 6,3%. Інформовані особи рідко стикаються з ОМТ (рис. 3).

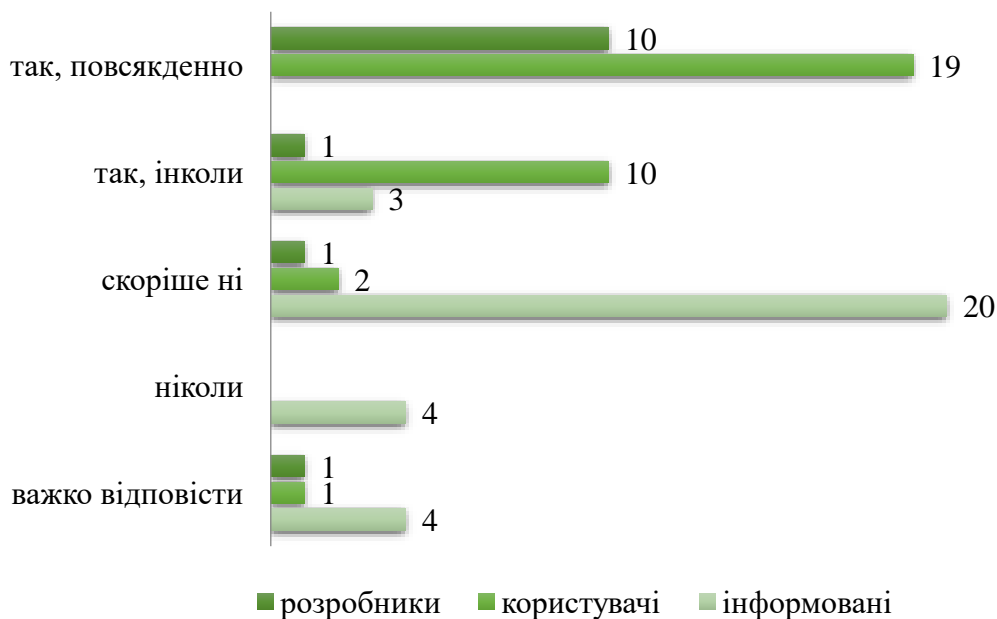

Рис. 3 Розподіл відповідей на запитання «Чи стикаєтеся Ви у своїй діяльності з ОМТ»? (кількість респондентів)

Анкетування дозволило визначити рівень інформованості респондентів щодо окремих аспектів ОМТ (за результатами самооцінювання) (рис. 4).

Рис. 4. Самооцінка респондентами рівня інформованості щодо окремих аспектів ОМТ, (% респондентів у кожній групі)

Як бачимо, переважна більшість розробників та користувачів ОМТ мають досить чітке уявлення про актуальність, мету і завдання, сферу застосування і практичне значення ОМТ. Розробники на відміну від інформованих осіб добре орієнтуються у питаннях нормативного регулювання та методології проведення ОМТ. Рівень обізнаності інформованих осіб, за результатами їхньої власної самооцінки є невисоким, але достатній для вирішення професійних завдань, пов'язаних з використанням результатів ОМТ.

За результатами анкетування було встановлено думку респондентів щодо виду діяльності з ОМТ в процесах публічного управління системою ОЗ та фармації, які представлена на рис. 5.

Рис. 5. Самооцінка щодо виду діяльності ОМТ, (% відповідей у кожній групі респондентів)

Варто зауважити, що більше половини опитаних розробників (53,8%) користувачів (53,2%), інформованих осіб (51,6%) сприймають ОМТ як професійну діяльність, яка передбачає підготовку інформації для ухвалення політичних рішень у сфері допуску ЛЗ на ринок, ціноутворення, реімбурсації, закупівель. До сфери наукової діяльності, що включає проведення досліджень ефективності, безпеки та інших аспектів використання медичних технологій ОМТ відносять 46,2% розробників, 40,6 % користувачів та 32,3% інформованих осіб. Комерційною діяльністю, що проводиться на замовлення власників реєстраційних посвідчень ОМТ вважають 3,1% користувачів та 3,2% інформованих осіб.

Формування сучасного інформаційного суспільства потребує професійних знань, вмінь й навичок з ОМТ, які можливо отримати під час традиційної, неформальної або інформальної освіти. Далі нам вдалося з'ясувати, чи проходили респонденти спеціальне навчання з ОМТ та у якій формі. Узагальнені результати наведені на рис. 6. Враховуючи, що в Україні лише недавно були впроваджені різні форми підготовки (магістерська програма в НФаУ з 2019 р., Академія НТА – з 2013 р., тренінги і вебінари міжнародних організацій, короткострокові курси), деякі експерти набували компетентностей, навчаючись за міжнародними програмами та на дистанційних курсах.

Рис. 6. Результати опитування респондентів щодо їхньої підготовки (спеціального навчання) з ОМТ, %

Серед користувачів лише двоє респондентів (6,3%) не проходили ніяких коротко- чи довготермінових курсів, більшість опитаних ($n = 19$; 59,4%) – навчалися у онлайн-форматі шляхом відвідування вебінарів. Тренінги і семінари дали необхідні знання у 53,1% випадків ($n = 17$); половина опитаних ($n = 16$, 50%) відвідували конференції, форуми з відповідної тематики, семеро (21,9%) – пройшли дистанційний курс. Традиційне навчання за магістерською освітньою програмою пройшла одна особа (3,1%). Ще семеро з опитаних виконують наукові дослідження, що дозволяє отримувати необхідні знання та використовувати їх на практиці.

Переважає більшість опитаних інформованих осіб (15 осіб, 48,4%) не проходили спеціальне навчання. Дев'ять осіб (29%) відвідували конференції, форуми з відповідної тематики, троє (9,7%) – навчалися у онлайн-форматі шляхом відвідування вебінарів, троє (9,7%) – пройшли дистанційний курс, двоє отримали певні знання на тренінгах і семінарах (6,5%); один з опитаних (3,2%)

виконує наукові дослідження.

Про рівень компетентності респондентів різних цільових груп у питаннях, дотичних до ОМТ (формування регуляторних переліків, реєстрація ЛЗ, публічні закупівлі, реімбурсація, тощо), також можна судити за результатами їхньої самооцінки (рис. 7-8).

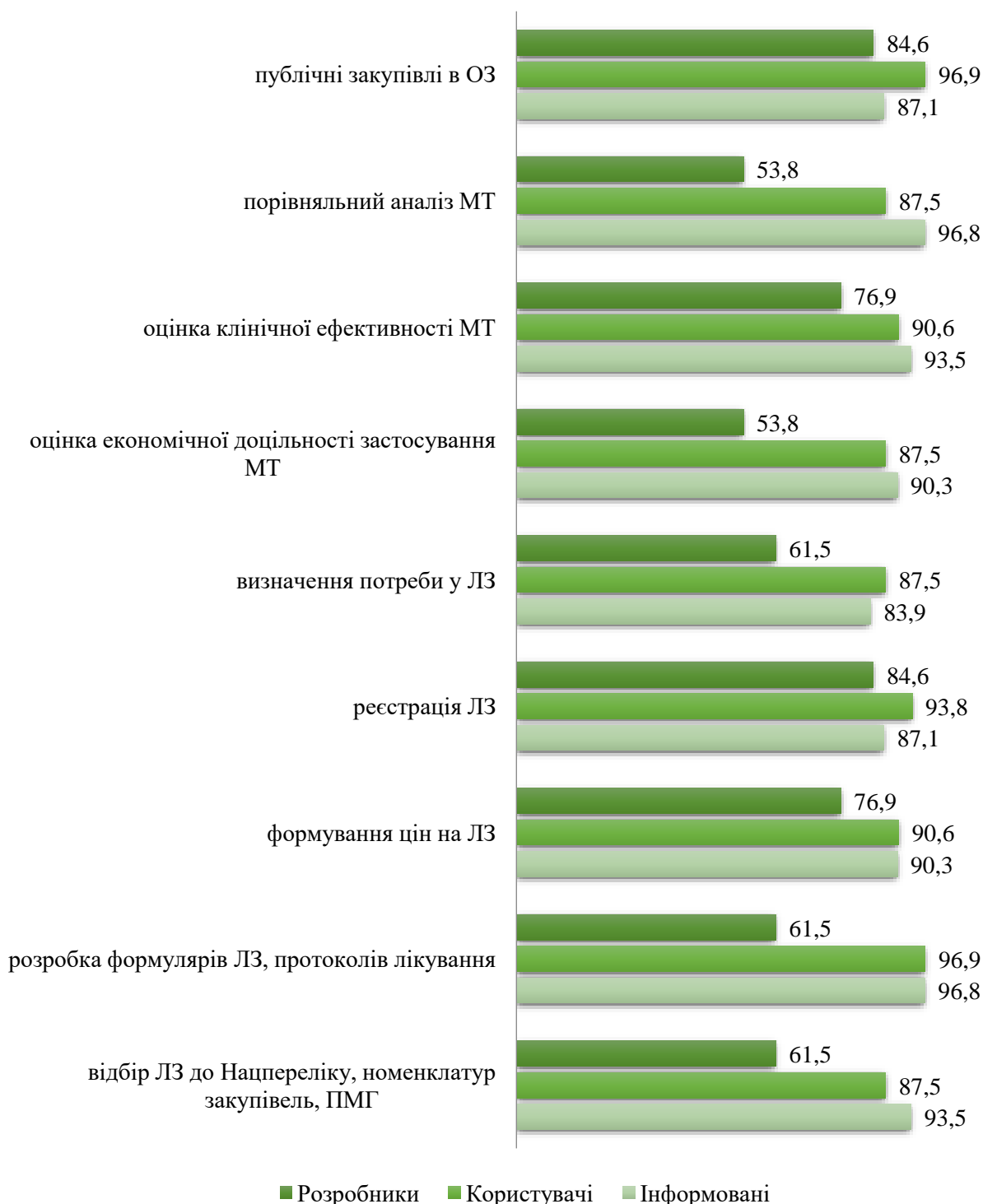

Рис. 7. Самооцінка респондентами рівня знань у видах діяльності, дотичних до ОМТ, (% відповідей у кожній групі респондентів)

Розробники, користувачі і інформовані особи достатньо обізнані у питаннях реєстрації ЛЗ, публічних закупівель, ціноутворення на ЛЗ, оцінки клінічної ефективності.

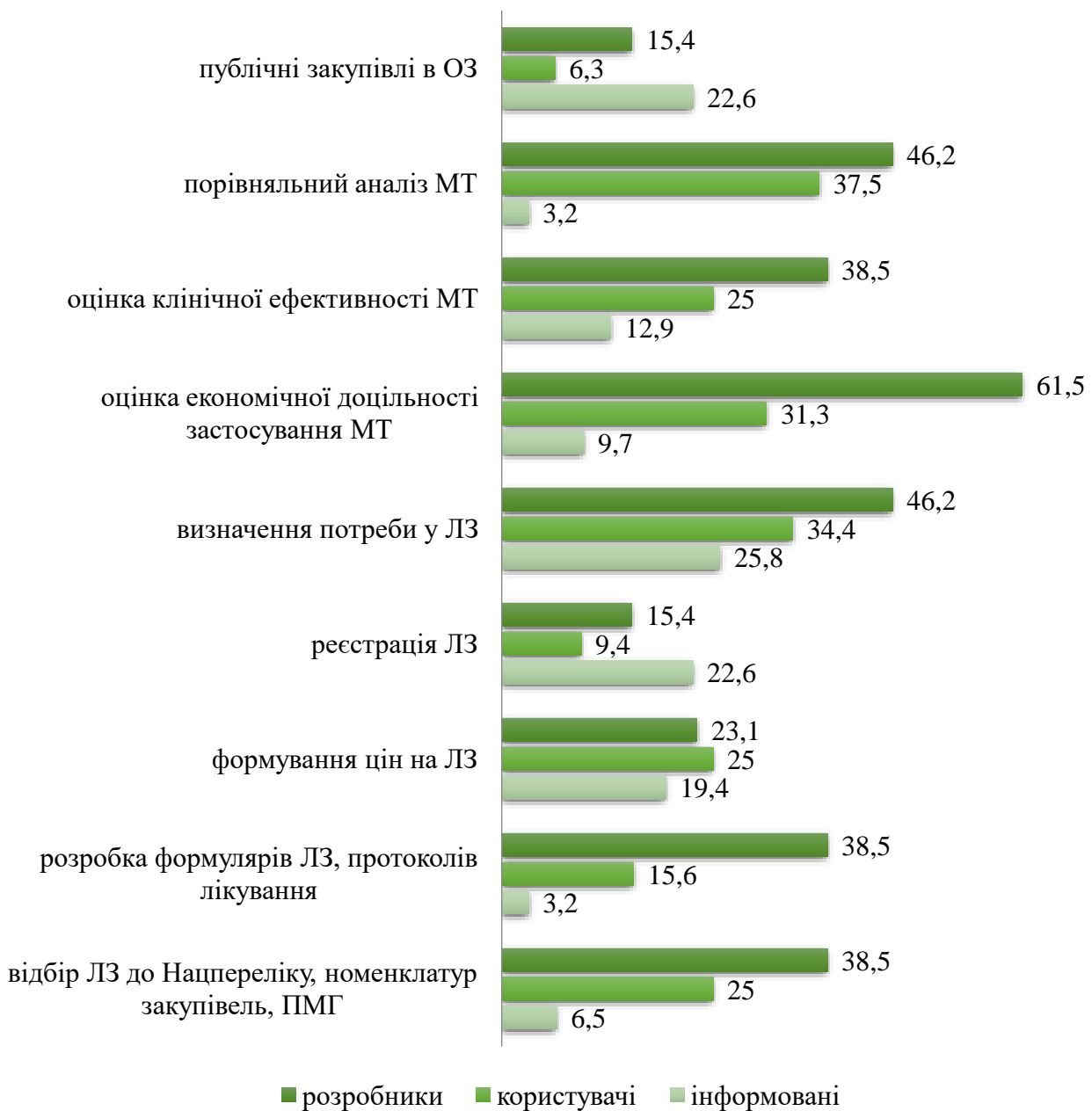

Рис. 8. Самооцінка респондентами набутого практичного досвіду у видах діяльності, дотичних до ОМТ, (% відповідей у кожній групі респондентів)

Разом з тим, практичний досвід у цих та інших дотичних до ОМТ питаннях мають менше половини опитаних, виключення складають розробники в питаннях оцінки економічної доцільності застосування МТ (61,3%).

В діяльності фахівців, що пов'язана з ОМТ надзвичайно важливу роль має доступність достовірної інформації. Так найбільш затребуваними для усіх трьох груп респондентів є законодавчі та нормативно-правові акти (від 61,3 до 93,8%), найменш – маркетингова інформація (від 12,9 до 38,5%), рис. 9

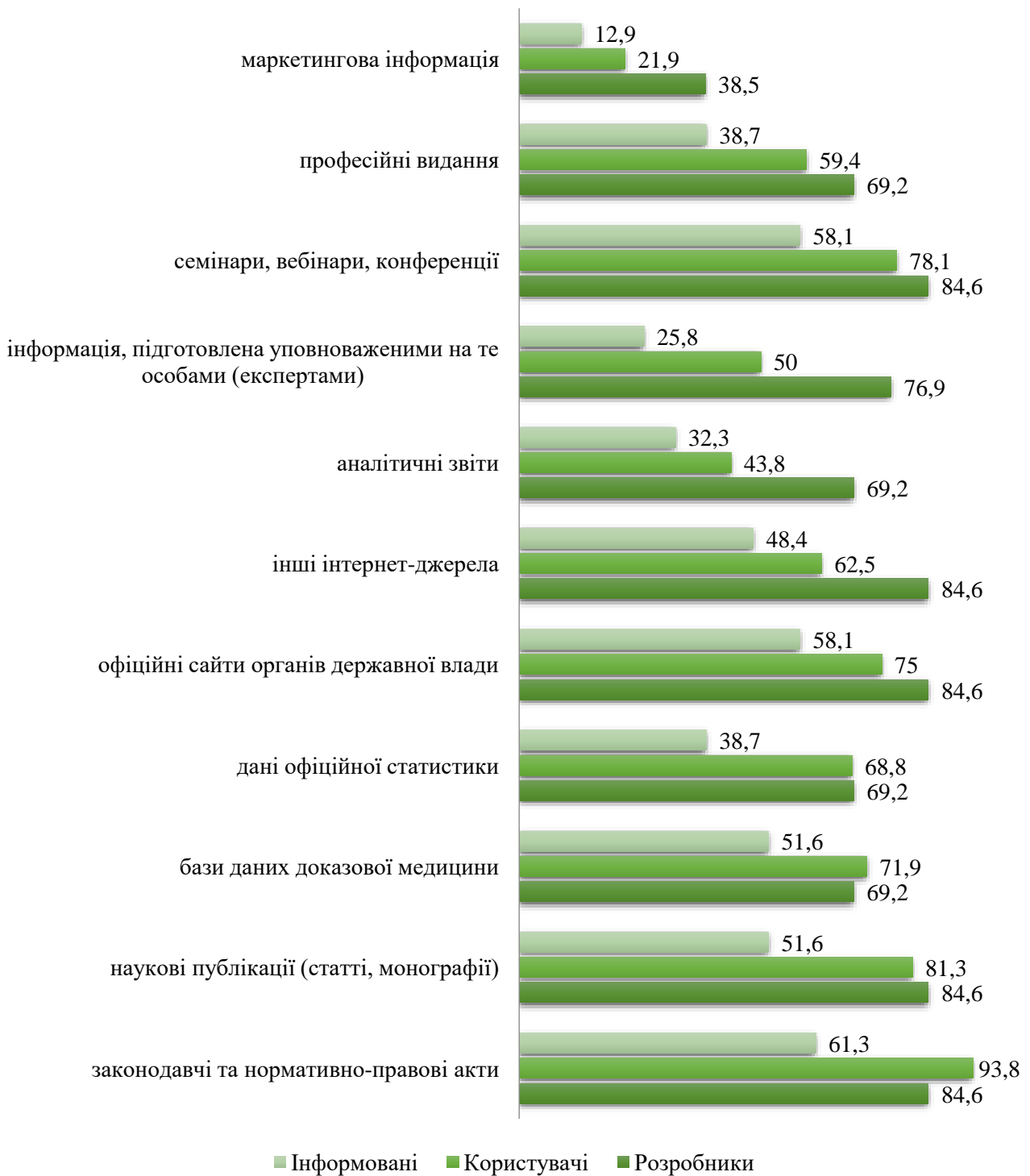

Рис. 9. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Якими інформаційними ресурсами Ви користуєтеся?» (% відповідей у кожній групі респондентів).

Також доцільно було визначитися щодо того, якої інформації з ОМТ не вистачає у діяльності респондентів. Як бачимо найбільш бракує для усіх трьох груп статистичних даних, зокрема для розробників та користувачів – 69,2 та 53,2 %, а також про світовий досвід – 62,5 та 54,8 %, епідеміологічних даних – 53,8 та 56,3 % відповідно, (рис. 10).

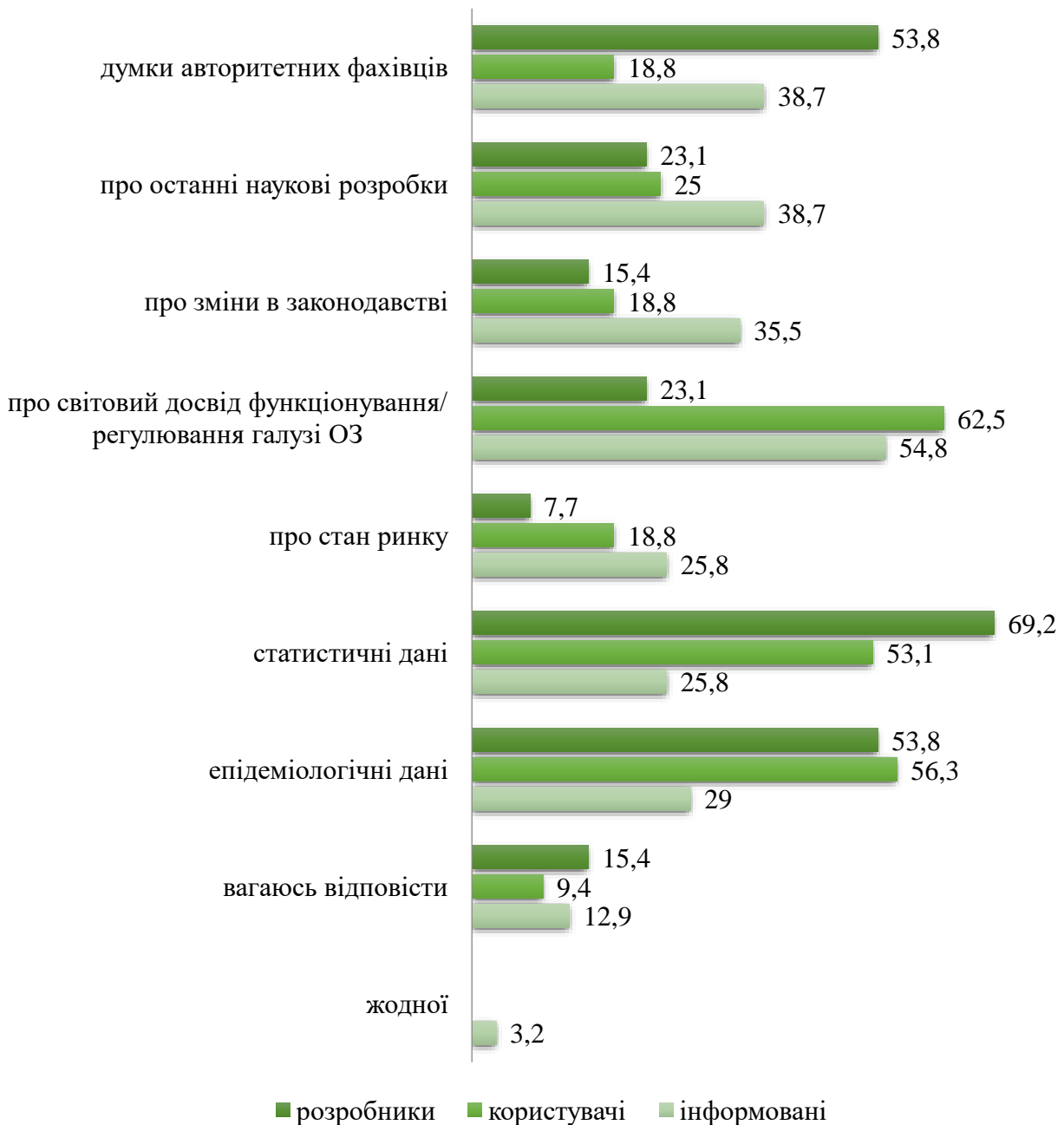

Рис. 10. Розподіл відповідей респондентів різних груп на запитання «Якої інформації Вам бракує у повсякденній роботі?» (у %)

Розділі ІІІ.

Результати опитування щодо стану, проблем та факторів впливу на процес впровадження ОМТ в Україні

У проведеному нами анкетуванні розробників, користувачів та інформованих осіб ключовими питаннями була експертна оцінка стану, проблем та чинників впливу на процес впровадження ОМТ в країні. У зв'язку з цим респондентам було запропоновано здійснити оцінку стану впровадження ОМТ в Україні за 5-бальною шкалою. Відповіді розробників представлено на рис. 11, користувачів – на рис. 12, інформованих осіб – на рис. 13. Порівняння відповідей представників різних груп свідчить, що найвищий бал розробники дали міжнародній співпраці та кадровому потенціалу ($n = 7$; 53,8%), користувачі та інформовані особи міжнародну співпрацю оцінили теж високо. Загалом у інформованих осіб ці питання визвало важкість у відповідях.

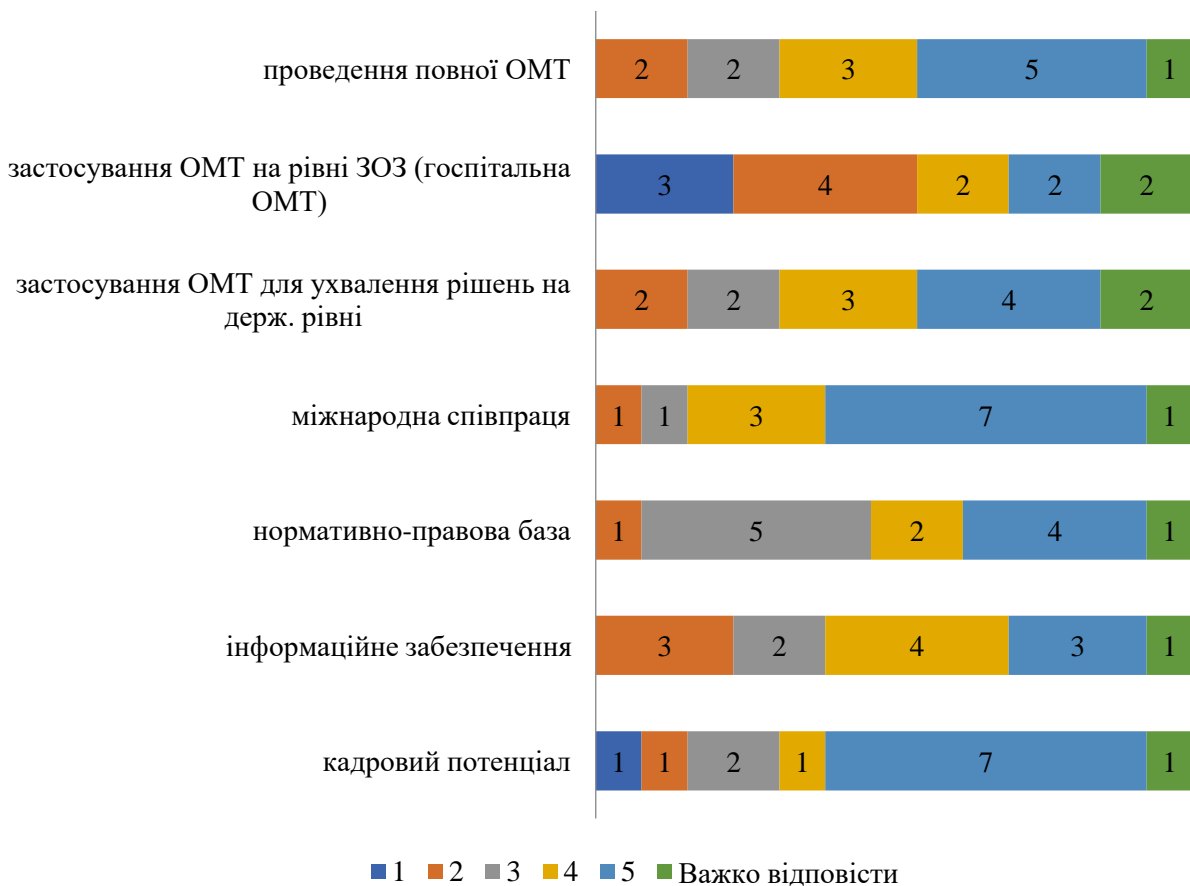

Рис. 11. Оцінка розробниками стану впровадження ОМТ в Україні

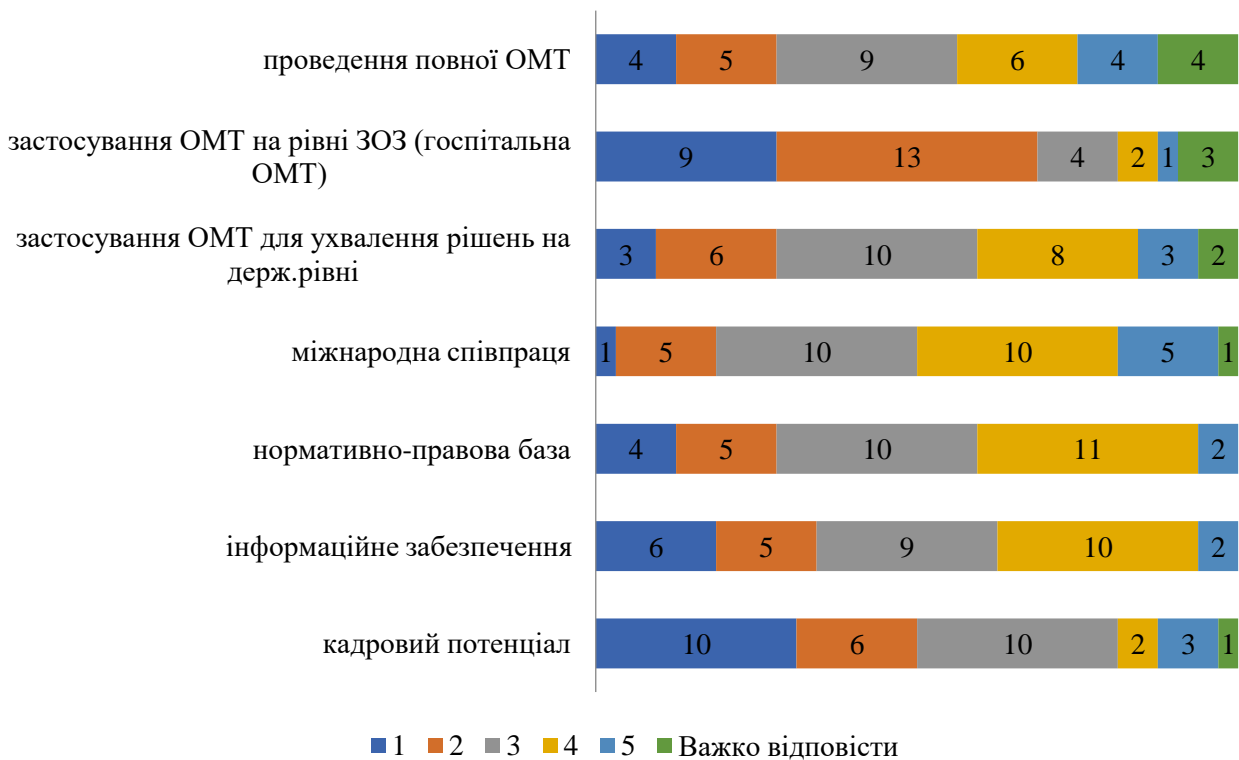

Рис. 12. Оцінка користувачами стану впровадження ОМТ в Україні

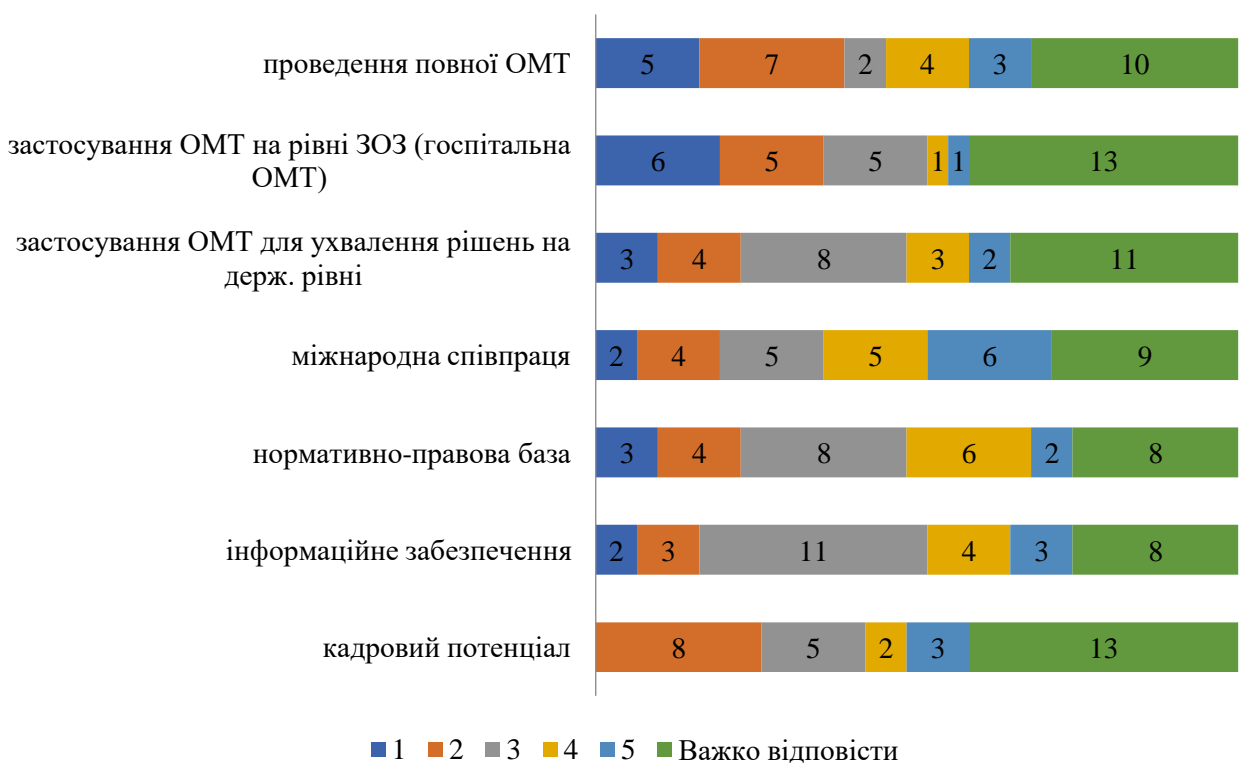

Рис. 13. Оцінка інформованими особами стану впровадження ОМТ в Україні

За результатами опитування було розраховано середньозважені оцінки (табл. 1), що свідчить за усіма позиціями оцінки розробників є дещо вищі, це, на нашу думку, пов'язане з безпосереднім включенням у професійне середовище. Разом з тим, перше місце усі три групи експертів справедливо надали міжнародній співпраці, яка є надзвичайно важливою на етапі впровадження ОМТ в Україні та нарощування потенціалу. При цьому більшість оцінок (57%) за усіма позиціями та групами експертів знаходяться в інтервалі 3,0–3,9.

Таблиця 1

Експертна оцінка стану ОМТ в Україні за ключовими аспектами

Ключові аспекти	Експертна оцінка за 5-бальною шкалою (бали)*					
	розробники		користувачі		інформовані	
	оцінка	ранг	оцінка	ранг	оцінка	ранг
міжнародна співпраця	4,3	1	3,4	1	3,4	1
кадровий потенціал	4,0	2	2,4	6	3,0	3
проведення повної ОМТ	3,9	3	3,0	4	2,7	5
нормативно-правова база	3,8	4	3,1	2	3,0	4
інформаційне забезпечення	3,6	5	2,9	5	3,1	2
застосування ОМТ для ухвалення рішень на держ. рівні	3,5	6	3,1	3	2,0	7
застосування ОМТ на рівні ЗОЗ (госпітальна ОМТ)	2,6	7	2,1	7	2,2	6

* розрахована як середньозважена оцінка

На наступному етапі експерти здійснили оцінку нормативно-правової бази, що регламентує порядок проведення ОМТ, на предмет її відповідності законодавству ЄС, узгодженості, чіткості і зрозумілості, а також повноти, результати представлені на рис. 14. Найбільш високі бали за усіма групами респондентів одержав напрям чіткості і зрозумілості: розробники оцінили в 4-5 бали 69,3%, дещо нижчі оцінки цей напрям одержав серед користувачів та інформованих осіб. Розрахована середньозважена оцінка за вказаними складовими знаходиться в інтервалі від 3,2 до 3,5 за 5-бальною шкалою, що свідчить на користь удосконалення законодавства у цій сфері. У цьому

контексті важливо чітко ідентифікувати «вузькі місця» та визначити напрями, які потребуватимуть особливої уваги.

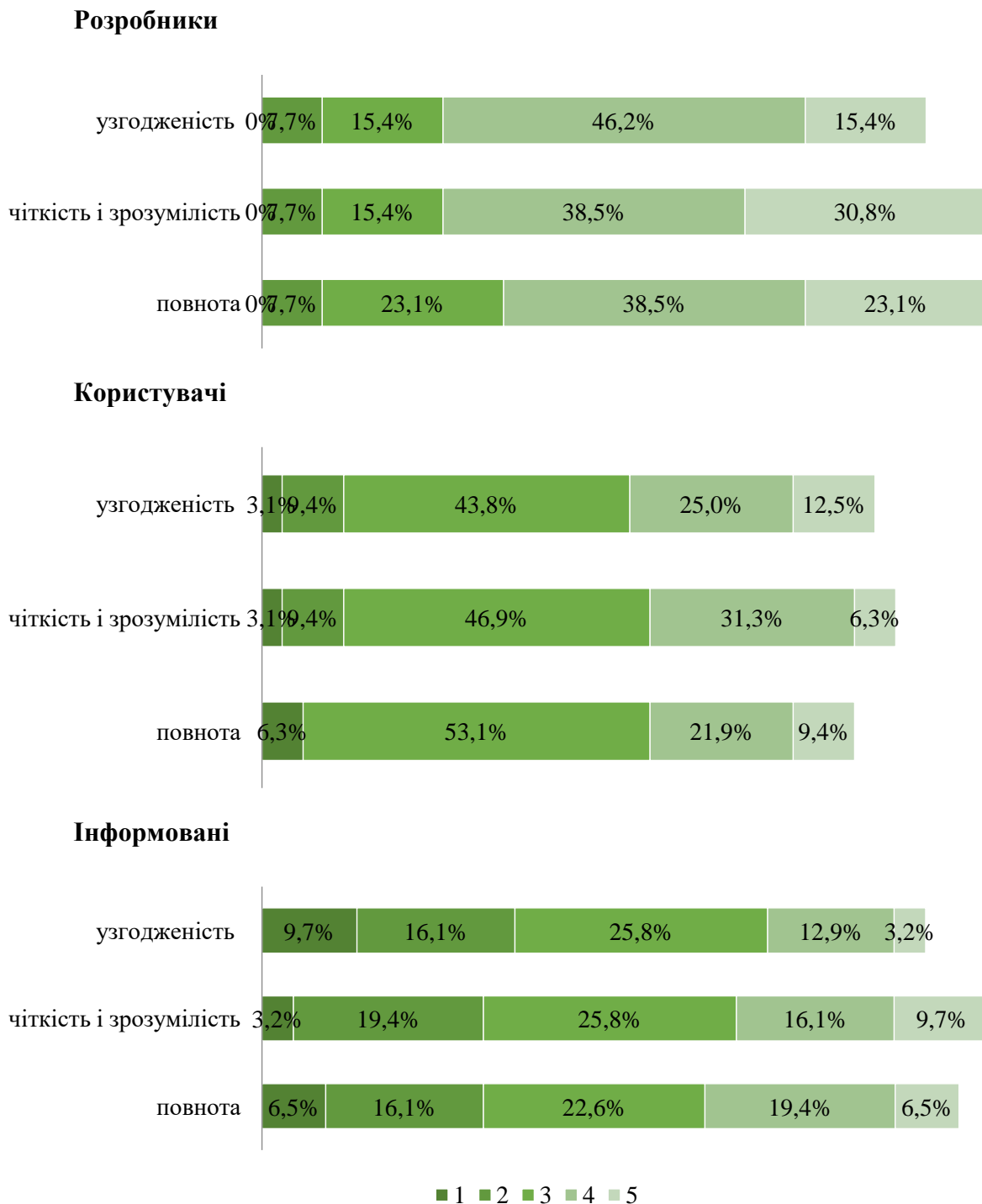

Рис. 14. Оцінка респондентами сучасної нормативно-правової бази з ОМТ (за 5-бальною шкалою)

За результатами дослідження Національного агентства з питань запобігання корупції запропоновано зміни до законодавства для уникнення

корупційних ризиків. Експертам було запропоновано оцінити, наскільки це може вплинути на результати ОМТ. Результати оцінки розробниками означеного кола питань представлені на рис. 15, користувачами – на рис. 16, інформованими особами – на рис. 17.

Рис. 15. Оцінка розробниками ОМТ потенційного впливу конкретних заходів щодо уникнення корупційних ризиків

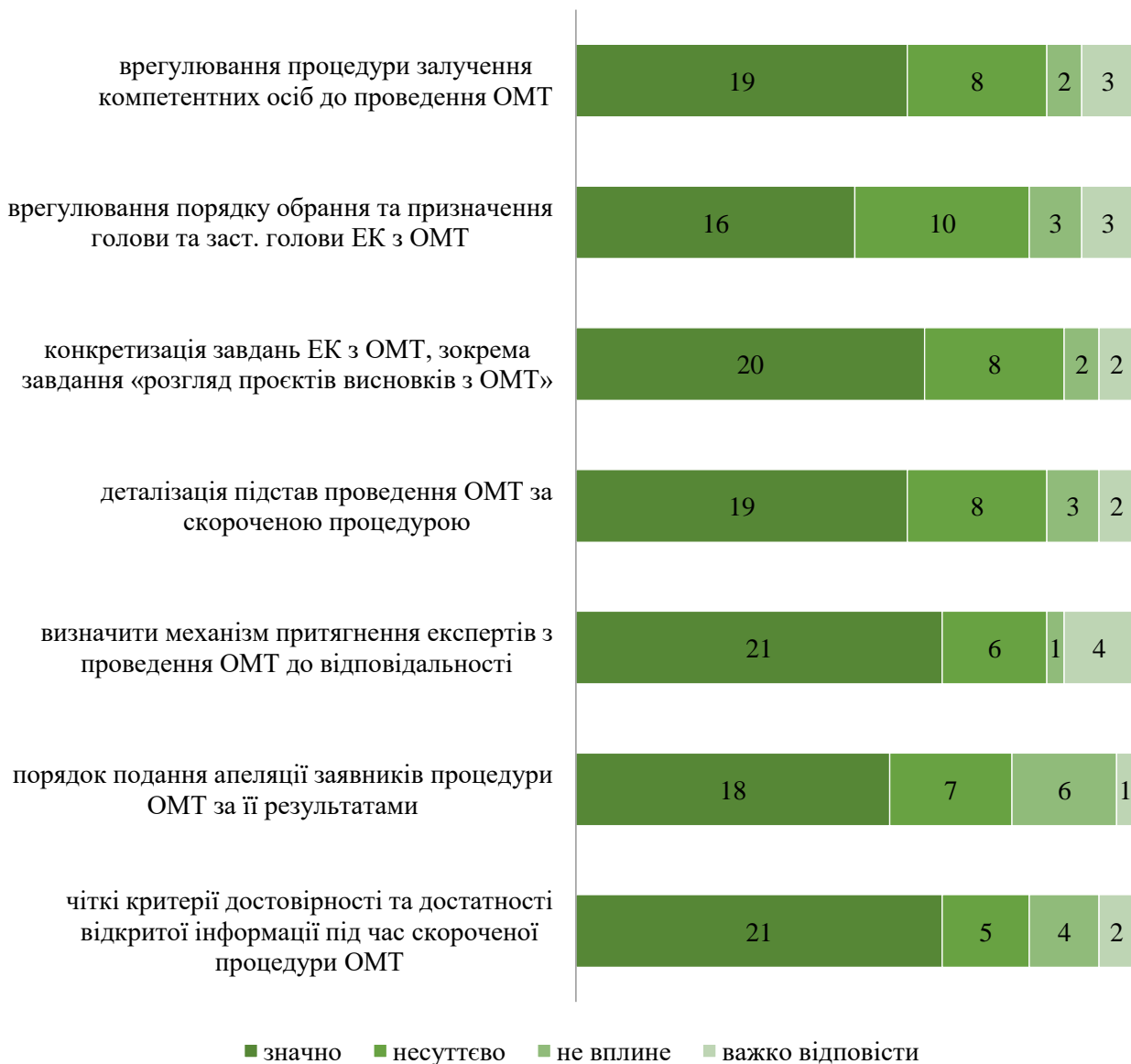

Рис. 16. Оцінка користувачами ОМТ потенційного впливу конкретних заходів щодо уникнення корупційних ризиків.

Як бачимо із рис. 15–17, усі групи респондентів до норм що можуть значно впливати на уникнення корупційних ризиків віднесли чіткі критерії достовірності та достатності відкритої інформації під час скороченої процедури ОМТ: розробники (n = 8; 61,5 %), користувачі (n = 21; 65,6 %) та інформовані особи (n = 15; 48,4 %).

Наступний етап передбачав оцінку респондентами загальних ризиків у процесі впровадження та проведення ОМТ.

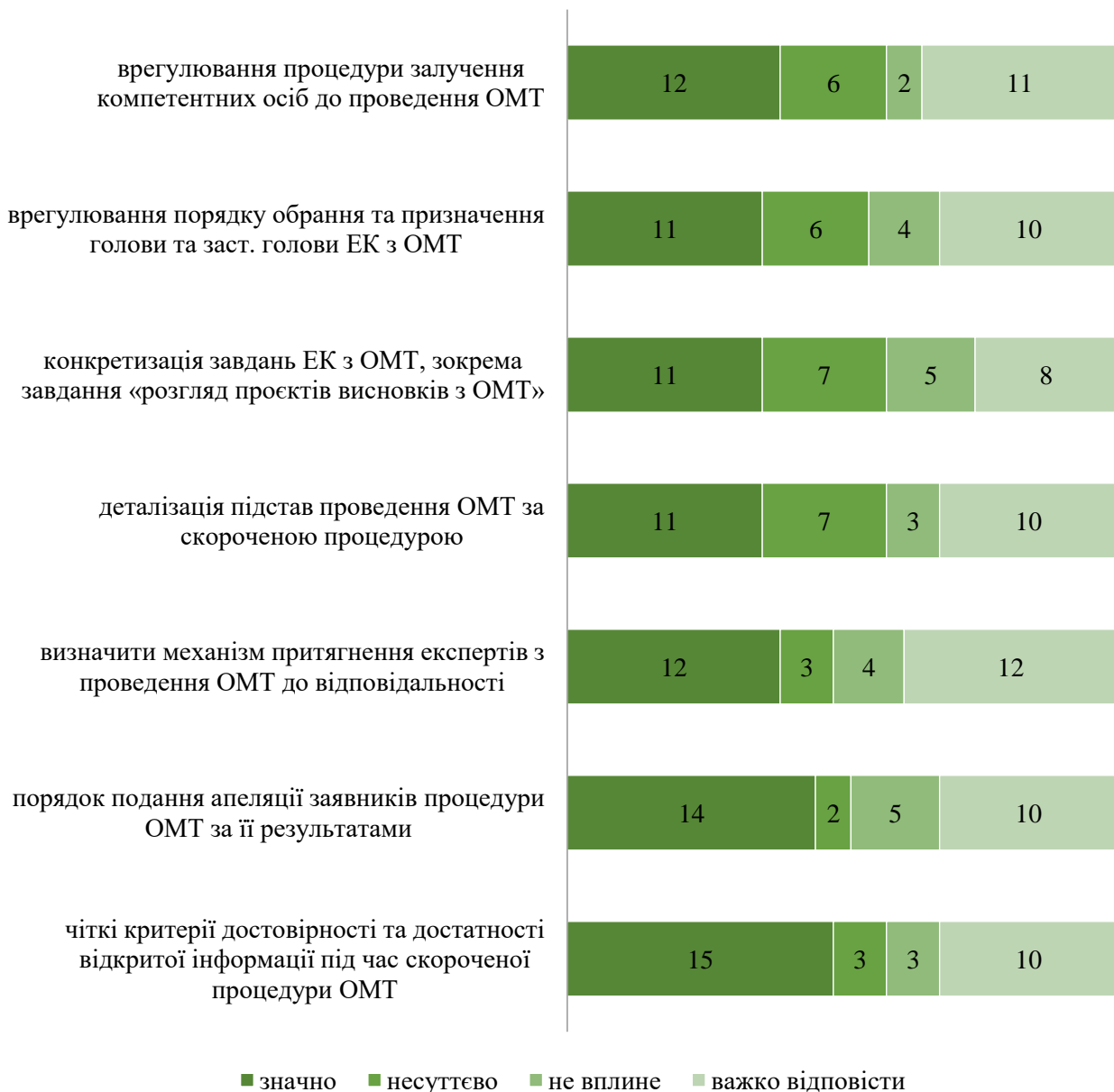

Рис. 17. Оцінка інформованими особами потенційного впливу конкретних заходів щодо уникнення корупційних ризиків

Одержані результати опитування свідчать про дещо різне бачення груп респондентів ризиків у процесі проведення та впровадження ОМТ. Так розробники вбачають ризики у непрозорості скороченої процедури ОМТ за ініціативою МОЗ та неврегульованість основних завдань Експертного комітету з проведення ОМТ ризики (n = 7; 53,8 %), щодо користувачів та інформованих осіб, було вказано ризик впливу на процедуру ОМТ уповноважених органів у

сфері ОЗ (n = 23; 71,9 %) та (n = 15; 8,4 %), (рис. 18). Інформовані особи до ризиків також відносять непрозорість залучення компетентних осіб до роботи Експертного комітету з ОМТ (n = 15; 48,4 %) (рис. 18).

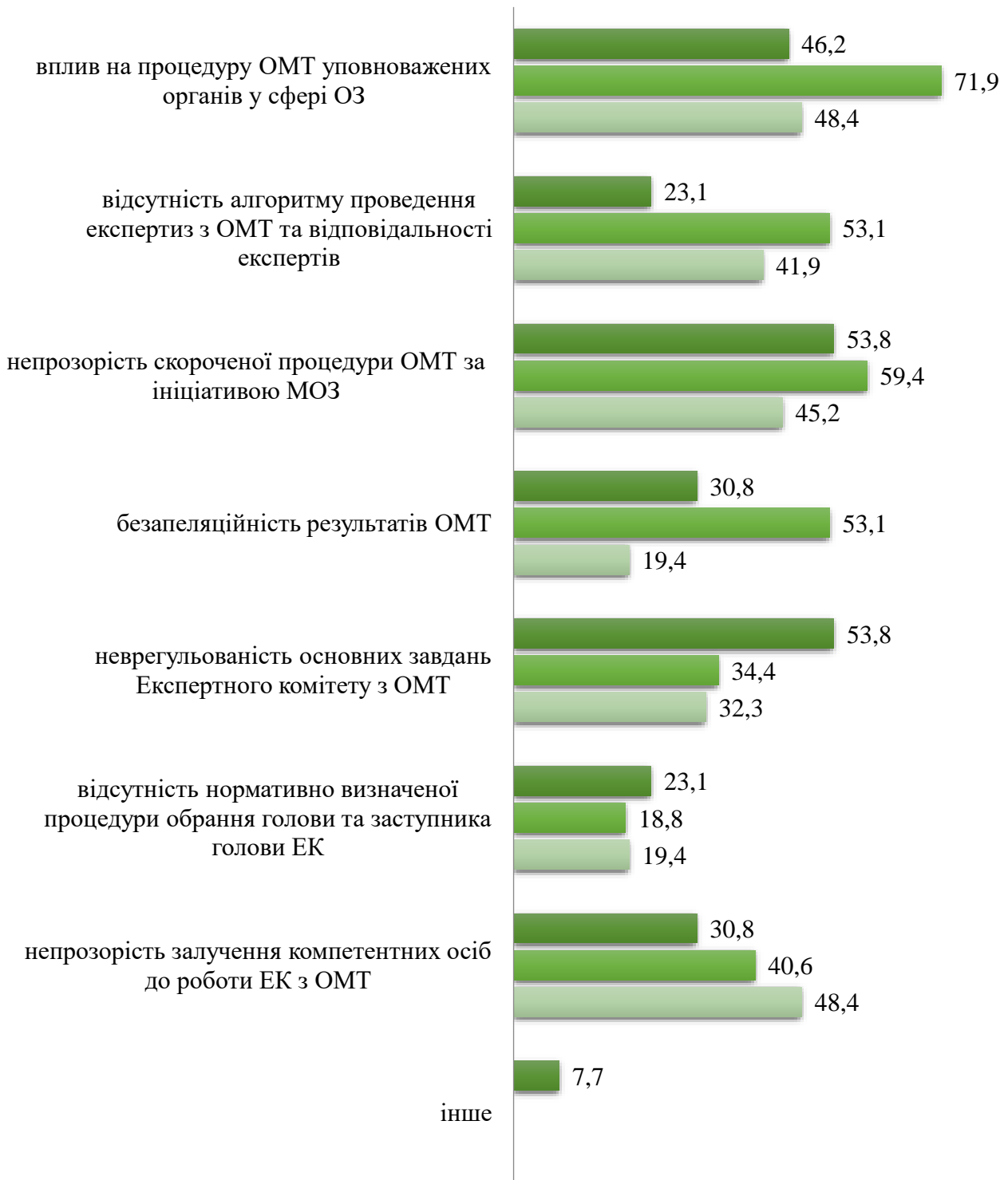

Рис. 18. Оцінка респондентами ризиків у процесі впровадження та проведення ОМТ

Одним з ключових питань експертного опитування була оцінка респондентами ролі і місця ОМТ в системі ОЗ та фармації, що є своєрідним «маркером», який вказує на орієнтири у професійній діяльності та чи правильно розуміють респонденти призначення ОМТ та можливості її застосування. Відповіді розподілилися таким чином (рис. 19).

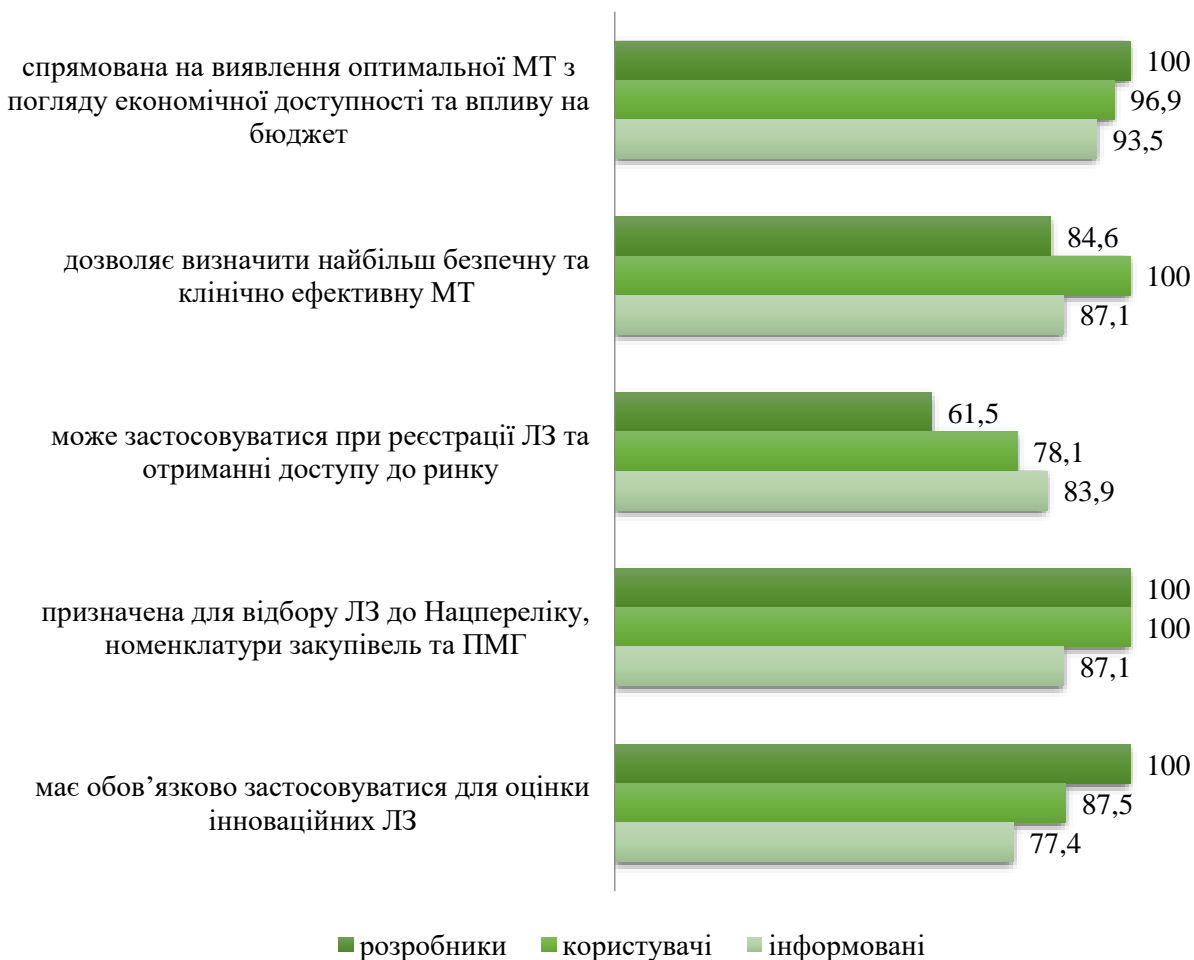

Рис. 19. Думка респондентів стосовно ролі ОМТ у системі ОЗ і фармації, %

За результатами опитування, призначення ОМТ переважна більшість опитаних вбачають у виявленні найбільш безпечних, клінічно та економічно ефективних МТ, а також наполягають на ключовій ролі ОМТ у відборі ЛЗ до Національного переліку і номенклатур закупівель, реєстрів реімбурсації тощо. Стосовно проведення ОМТ при державній реєстрації ЛЗ (для отримання доступу до ринку), відповіді розподілилися від 61,5% серед розробників до 83,9% серед інформованих осіб.

Розділ IV.

Порівняльний аналіз відповідей респондентів щодо перспектив з ОМТ у процесі реформування системи ОЗ та фармацевції

Реформування вітчизняної системи ОЗ та фармацевції в сучасних умовах передбачає обов'язкове проведення перш за все державної ОМТ з метою обґрунтування ефективності управлінських рішень. За результатами опитування розробників, користувачів та інформованих осіб основними пріоритетами слід вважати: формування професійного середовища (від 43,8 до 61,5 %) та забезпечення МТБ та фінансування (від 34,4 до 53,8%), рис. 20.

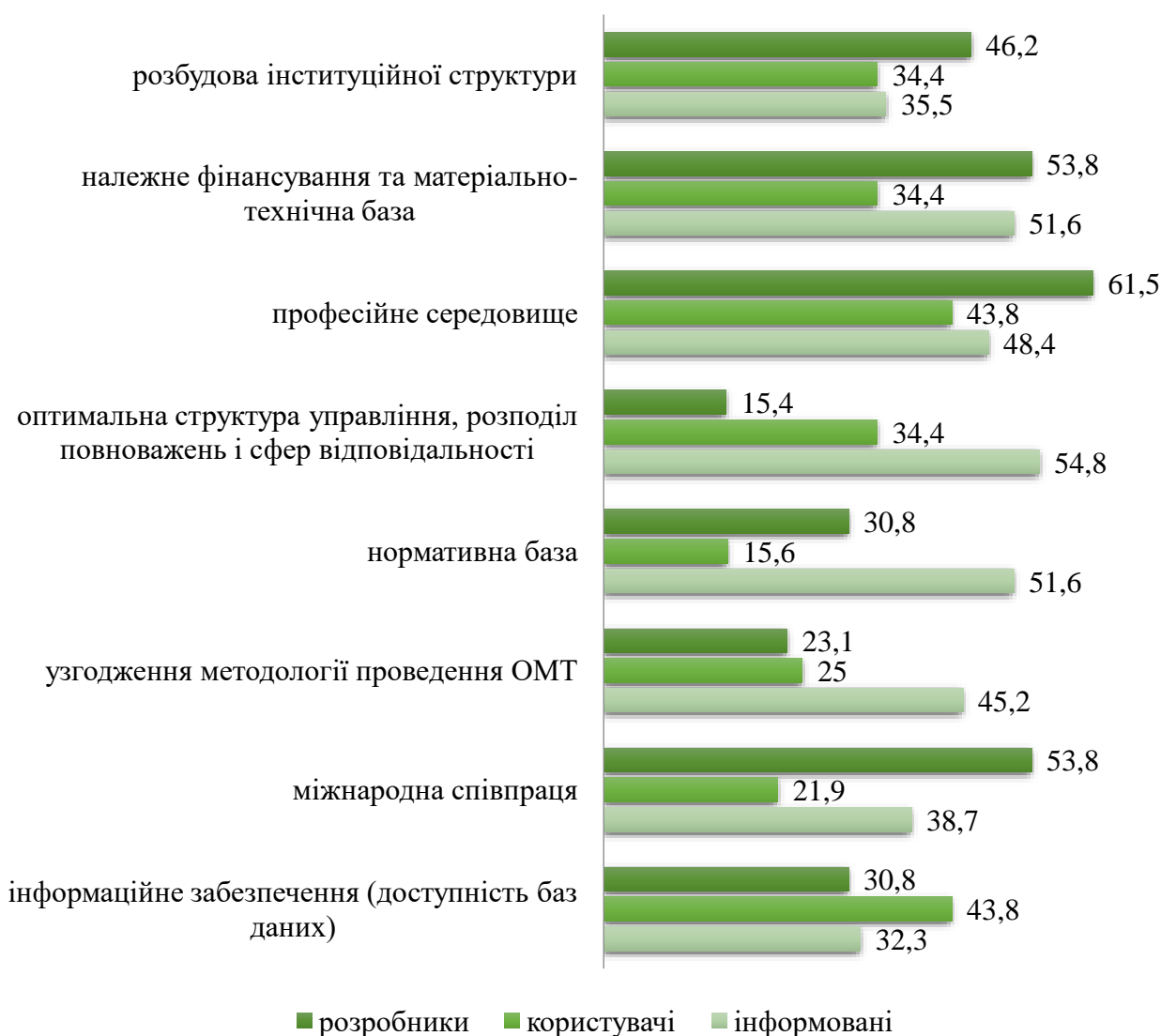

Рис. 20. Результати експертної оцінки пріоритетних напрямів, що потребують особливої уваги на етапі впровадження ОМТ

Разом з цим до пріоритетів розробники віднесли розвиток міжнародної співпраці (53,8 %), користувачі – інформаційне забезпечення (43,8%), а інформовані особи – розвиток нормативної бази та узгодження методології (51,6 та 45,2% відповідно).

У цьому контексті дуже важливою є думка респондентів стосовно того, на які напрями мають бути першочергово спрямовані увага і зусилля стейкхолдерів для підвищення ефективності розвитку ОМТ в Україні. На думку респондентів, основними пріоритетами є формування професійного середовища та забезпечення належного фінансування і матеріально-технічної бази. Ефективне функціонування ОМТ неможливе без нормативно-правової бази та створення оптимальної структури управління й чіткого розподілу повноважень і сфер відповідальності.

Експертна діяльність та ухвалення рішень уповноваженими на те особами (decision-maker) потребує належного інформаційного забезпечення та доступності всіх необхідних доказових даних. Решта окреслених нами проблемних питань, такі як узгодження методології проведення ОМТ, міжнародна співпраця та розбудова інституційної структури також потребують вирішення.

Узагальнені результати оцінки розробниками впливу ОМТ на різні аспекти ОЗ наведено на рис. 21, користувачами – на рис. 22, інформованими особами – на рис. 23. Досить важливою є думка розробників, які віднесли впровадження інноваційних МТ до суттєво позитивних аспектів впливу ОМТ (n = 7; 53,8 %), рис. 21.

Цікаво, що користувачі теж вказали цей аспект як суттєво позитивний разом з публічними закупівлями ЛЗ (n =8; 25,0%). Щодо інформованих осіб, то було вказано три аспекти ОЗ, що мають суттєво позитивний вплив ОМТ: відбір основних ЛЗ, відмова від застарілих МТ та публічні закупівлі ЛЗ (n =9; 29,0%)

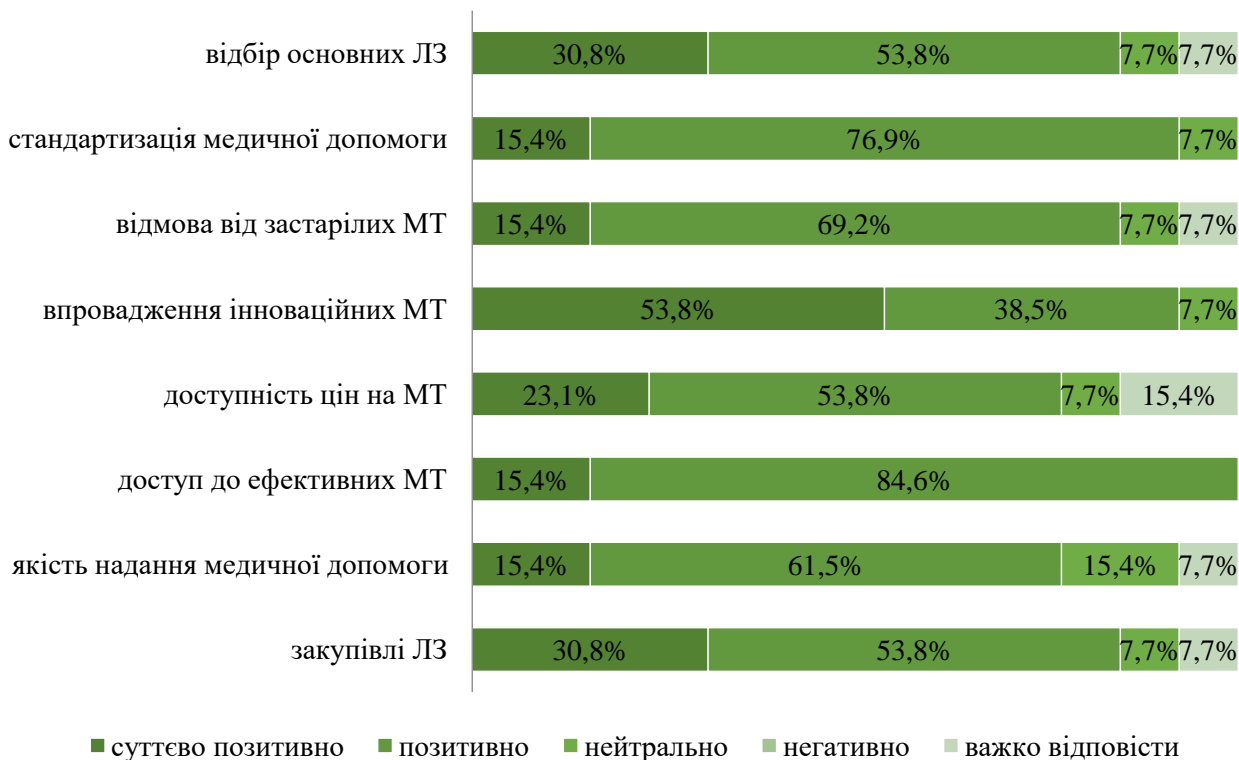

Рис. 21. Оцінка розробниками впливу ОМТ на різні аспекти ОЗ

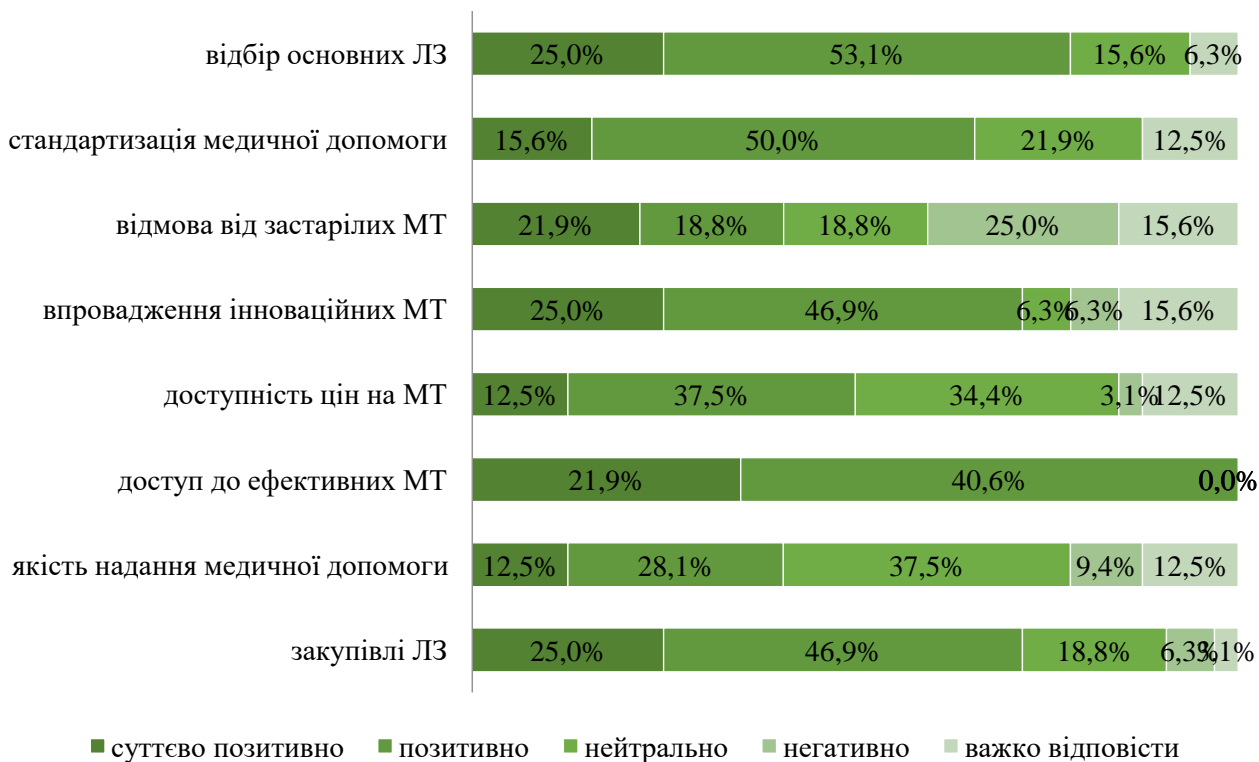

Рис. 22. Оцінка користувачами впливу ОМТ на різні аспекти ОЗ

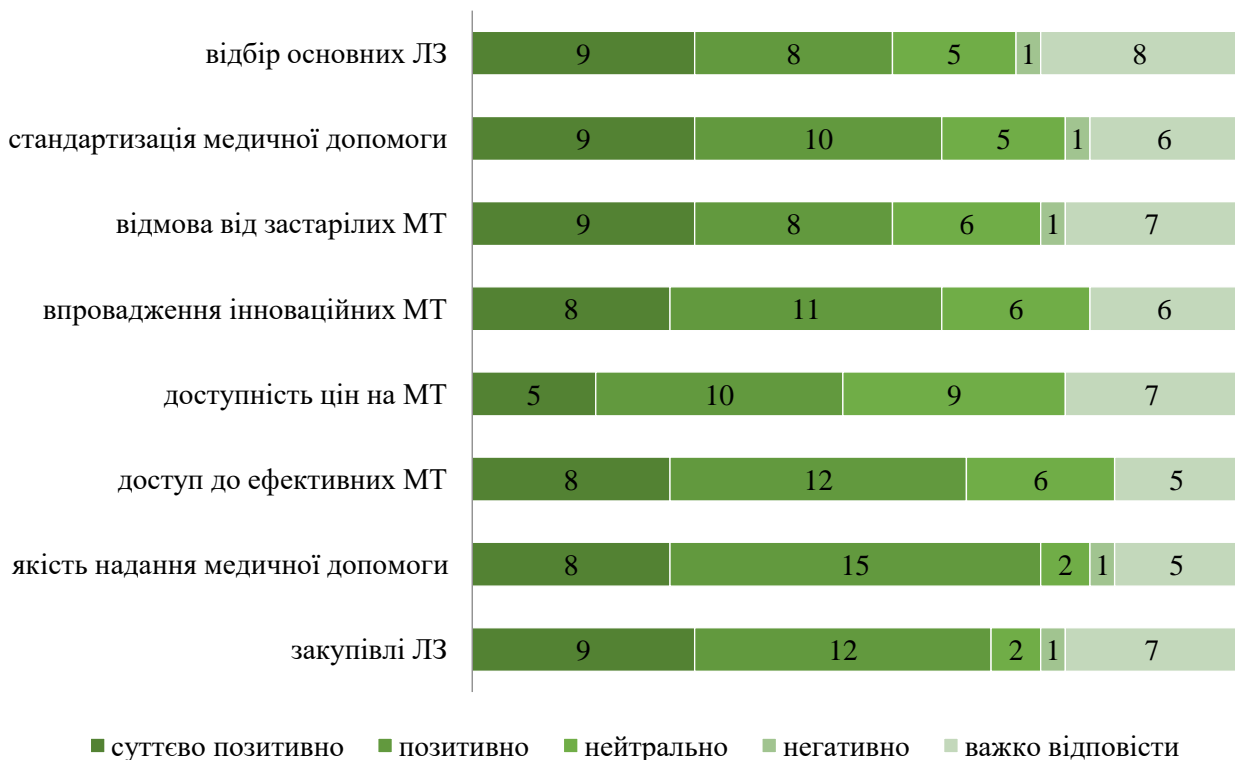

Рис. 23. Оцінка інформованими особами впливу ОМТ на різні аспекти ОЗ

З метою проведення поглибленого аналізу, нами були розраховані середньозважені оцінки відповідей респондентів, які наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Оцінка експертами впливу ОМТ на різні аспекти розвитку системи ОЗ

Основні аспекти	Оцінка, % відповідей								
	позитивно			нейтрально			негативно		
	Р	К	І	Р	К	І	Р	К	І
публічні закупівлі ЛЗ	84,6	71,9	67,7	7,7	18,8	6,5	-	6,3	3,2
якість надання мед.допомоги	76,9	40,6	74,2	15,4	37,5	6,5	-	9,4	3,2
доступ до ефективних МТ	100,0	62,5	64,5	0	28,1	19,4	-	6,3	-
доступність цін на МТ	76,9	50,0	48,4	7,7	34,4	29,0	-	3,1	-
впровадження інноваційних МТ	92,3	71,9	61,3	7,7	6,3	19,4	-	6,3	-
відмова від застарілих МТ	84,6	40,7	54,8	7,7	18,8	19,4	-	25,0	3,2
стандартизація мед.допомоги	92,3	65,6	61,3	7,7	21,9	16,1	-	-	3,2
відбір основних ЛЗ	84,6	78,1	54,8	7,7	15,6	16,1	-	-	3,2

Далі усіма групами респондентів було оцінено перспективи подальшого розвитку ОМТ в Україні (рис. 24).

Рис. 24. Оцінка представниками різних груп перспектив впровадження ОМТ в Україні

Узагальнення одержаних результатів опитування дозволяє сформулювати два варіанти перспектив розвитку системи ОМТ в країні:

1) оптимістичний сценарій, коли буде сформоване професійне середовище, використання локальних доказів ОМТ при ухваленні рішень, розвинуті організації з ОМТ, проводяться постійні освітні програми і курси обрали 38,5% розробників, 25,0% користувачів та 32,2% інформованих;

2) песимістичний сценарій розвитку ситуації, коли докази ОМТ не використовуються для обґрунтування рішень, відсутні громадські організації, низький розвиток навчання обрали 15,4% виконавців, 12,5% користувачів та 6,5% інформованих осіб.

Розділ V.

Порівняння результати опитування респондентів щодо актуальності та особливостей впровадження й використання ОМТ

Згідно мети анкетування різних груп респондентів було оцінено актуальність різних аспектів ОМТ за сучасних умов, враховуючи стан і можливі перспективи розвитку, позитивний міжнародний досвід та зміни у законодавстві. Узагальнені результати анкетування розробників представлені на рис. 25, користувачів – на рис. 26, інформованих осіб – на рис. 27.

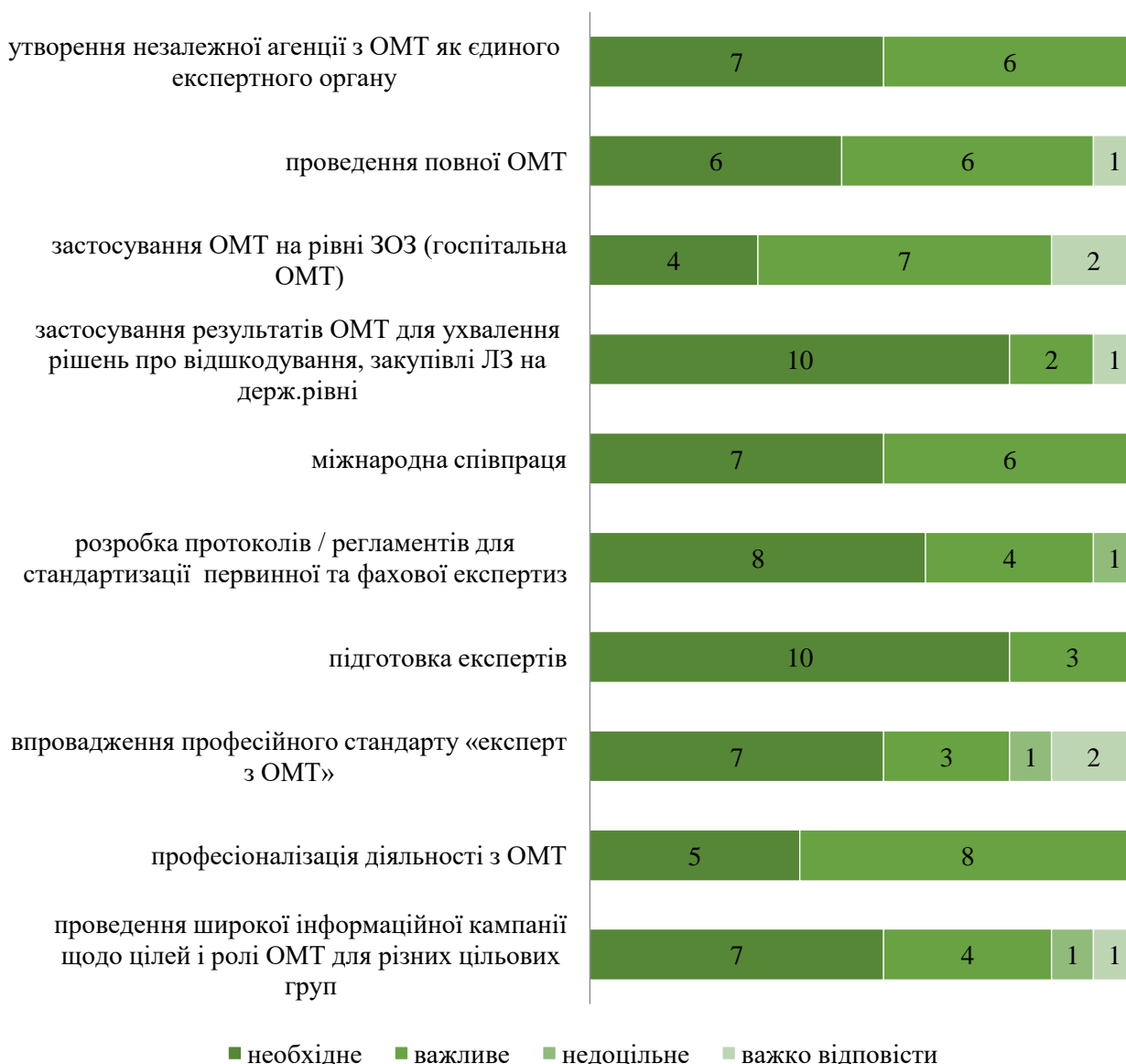

Рис. 25. Оцінка розробниками актуальності сучасних аспектів ОМТ

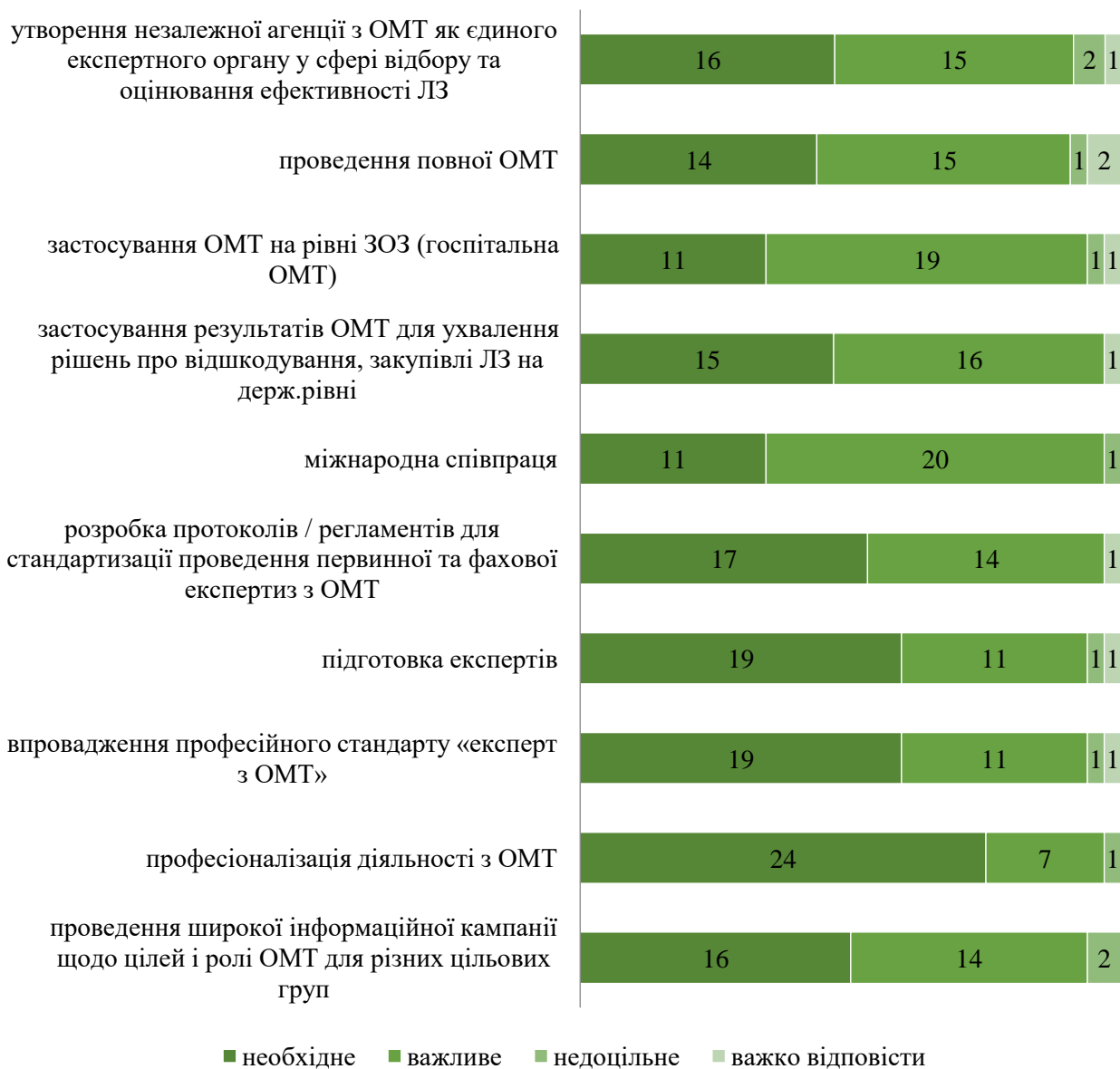

Рис. 26. Оцінка користувачами актуальності сучасних аспектів ОМТ

Одержані результати щодо актуальності аспектів ОМТ в сучасних умовах однозначно свідчать, що як розробники так й користувачі з інформованими особами переконані в необхідності професіоналізації діяльності з ОМТ, підготовці експертів та впровадженні професійного стандарту «експерт з ОМТ» (від 58 до 76,9%).

Окрім цього розробники до необхідних актуальних напрямів віднесли застосування результатів ОМТ для ухвалення рішень про реімбурсацію ЛЗ на державному рівні (76,9%).

Користувачі додатково до актуальних напрямів з ОМТ вважають за необхідне віднести розробку протоколів/регламентів для стандартизації проведення первинної та фахової експертизи з ОМТ (53%).

Інформовані особи разом з користувачами переконані в необхідності проведення широкої інформаційної кампанії для підвищення рівня інформованості різних цільових груп (50 та 58% відповідно), рис. 25-27.

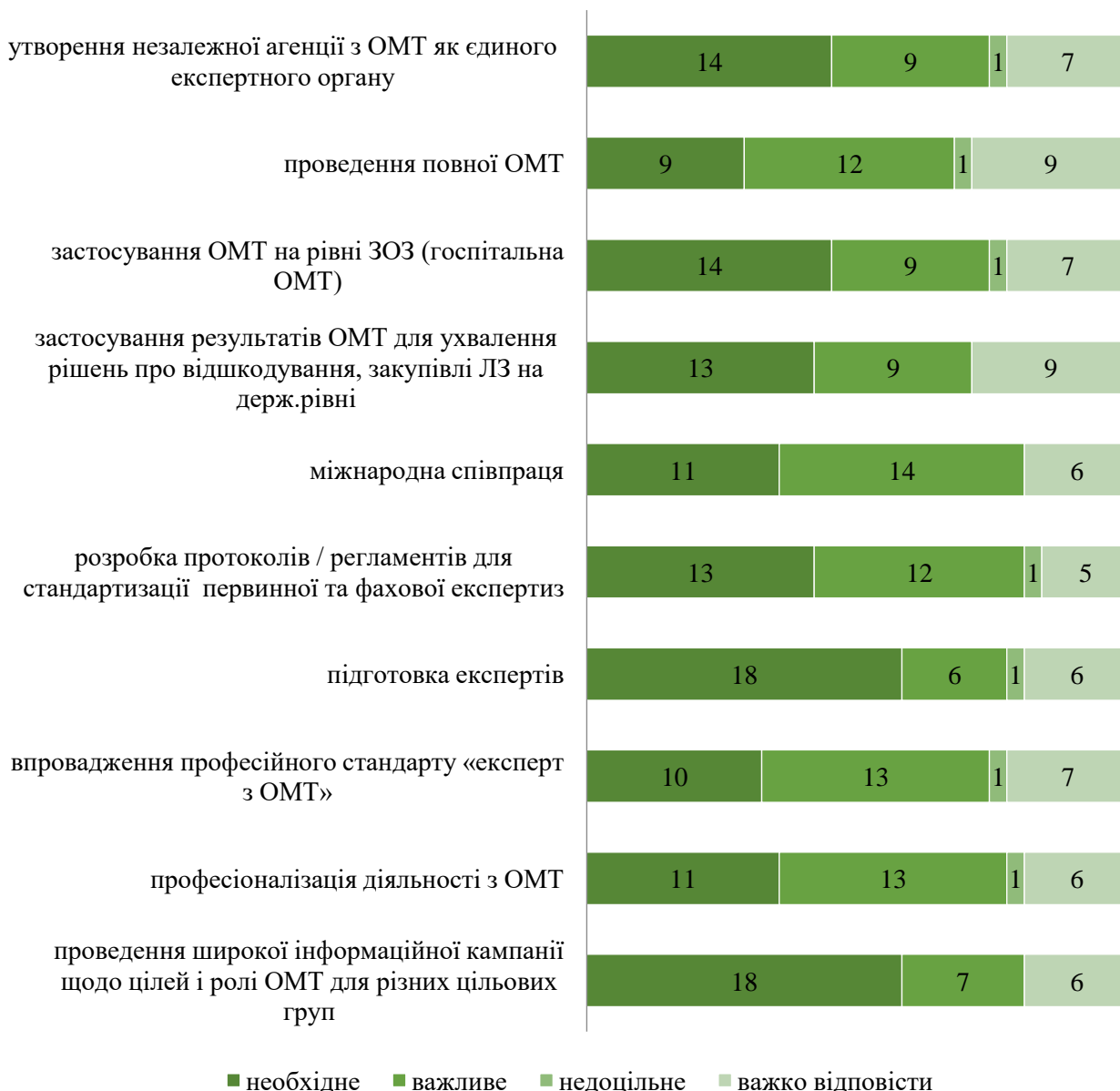

Рис. 27. Оцінка інформованими особами актуальності сучасних аспектів ОМТ

Узагальнений розподіл відповідей за різними групами опитаних представлено в табл. 3.

Оцінка актуальності різних аспектів ОМТ в сучасних умовах

Основні аспекти ОМТ	Оцінка, % відповідей								
	необхідне			важливе			недоцільне		
	Р	К	І	Р	К	І	Р	К	І
проведення широкої інформаційної кампанії з ОМТ для різних цільових груп	53,8	50,0	58,1	30,8	43,8	22,6	7,7	6,3	0
професіоналізація діяльності з ОМТ	38,5	75,0	35,5	61,5	21,9	41,9	0,0	3,1	3,2
впровадження професійного стандарту «експерт з ОМТ»	53,8	59,4	32,3	23,1	34,4	41,9	7,7	3,1	3,2
підготовка експертів	76,9	59,4	58,1	23,1	34,4	19,4	0,0	3,1	3,2
розробка протоколів / регламентів для стандартизації діяльності з ОМТ	61,5	53,1	41,9	30,8	43,8	38,7	7,7	0,0	3,2
міжнародна співпраця	53,8	34,4	35,5	46,2	62,5	45,2	0,0	3,1	0,0
застосування результатів ОМТ для ухвалення рішень на державному рівні	76,9	46,9	41,9	15,4	50,0	29,0	0,0	0,0	0,0
застосування ОМТ на рівні ЗОЗ (госпітальна ОМТ)	30,8	34,4	45,2	53,8	59,4	29,0	0,0	3,1	3,2
проведення повної ОМТ	46,2	43,8	29,0	46,2	46,9	38,7	0,0	3,1	3,2
утворення незалежної агенції з ОМТ як єдиного експертного органу	53,8	50,0	45,2	46,2	46,9	29,0	0,0	6,3	3,2

Як видно з табл. 3, спостерігаються певні розбіжності у думках експертів різних цільових груп, що можна пояснити специфікою діяльності та рівнем занурення у проблему. Так, розробники найбільшу увагу приділяють підготовці експертів (76,9%), імплементації механізмів використання результатів ОМТ для ухвалення рішень на державному рівні (76,9%), стандартизації діяльності з ОМТ (61,5%), зокрема щодо впровадження професійного стандарту (53,8%). Належна увага надається питанням утворення єдиного експертного органу, міжнародній співпраці та інформуванню широкої громадськості. Користувачі акцентують увагу на професіоналізація діяльності з ОМТ (75,0%), підготовці експертів та впровадженні професійних стандартів (59,4%), найбільш значущим на даному етапі половина з опитаних користувачів також вважають формування єдиного експертного органу та розширення поінформованості професійних кіл про можливості і переваги застосування ОМТ у практичній ОЗ

і фармації. Інформовані особи як найголовніші питання зазначили підготовку експертів та проведення широкої інформаційної кампанії щодо цілей і ролі ОМТ для різних цільових груп (58,1%). Також інформовані особи вважають за необхідне утворення незалежної агенції з ОМТ та більш широке застосування ОМТ на локальному рівні (розвиток госпітальної ОМТ).

Дискусійним у наукових і професійних колах залишається питання професіоналізації експертної діяльності з ОМТ, організації підготовки експертів з ОМТ та офіційного визнання їхньої компетентності. У цьому сенсі в Україні вже достатньо багато зроблено (розроблено кваліфікаційну характеристику, до державного класифікатора внесено посаду «експерт з ОМТ», впроваджено магістерську освітню програму, тощо). Разом з тим, неузгодженими залишаються велике коло питань, пов'язаних з визначенням компетентності та повноважень експертів та інших стейкхолдерів.

У зв'язку з цим логічним було визначення думки різних груп респондентів стосовно того, хто із зацікавлених осіб може залучатися до проведення ОМТ та, відповідно використовувати її результати у професійній діяльності, результати наведені на рис. 28.

В результаті опитування було встановлено, що безпосередньо виконувати ОМТ, на думку опитаних, можуть професійні експерти, які працюють в агенціях з ОМТ (про що свідчать відповіді 93,5% респондентів) та науково-дослідні установи (79,2%). Це цілком логічно вкладається в концепцію професіоналізації ОМТ та нарощування потенціалу за рахунок створення професійного середовища. Система ОМТ в Україні знаходиться у стадії формування і ще не відпрацьовані механізми залучення до такої діяльності різних органів та організацій. Так, в Україні відсутнє медичне страхування, і тому страхові компанії не мають впливу на ухвалення рішень щодо формування позитивних переліків, номенклатур закупівель тощо, як це має місце у більшості європейських країн.

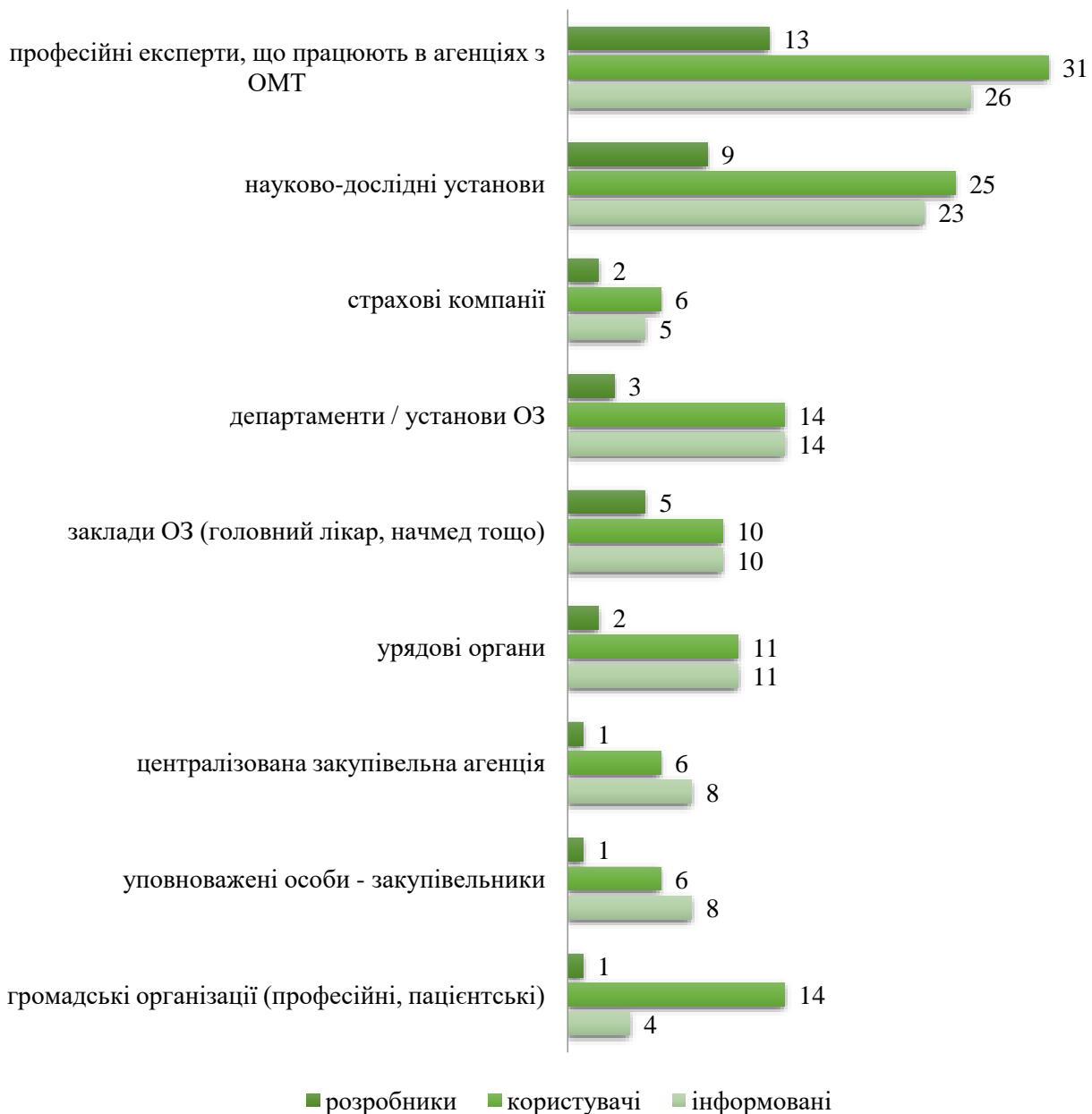

Рис. 28. Розподіл думок опитаних щодо того, хто може проводити ОМТ, (за кількістю респондентів кожної групи)

Також нами було з'ясовано думку респондентів стосовно того, які організації та фізичні особи можуть використовувати результати ОМТ у професійній діяльності. Думки представників різних груп респондентів стосовно того, хто з фахівців може проводити ОМТ, розподілилися таким чином (рис. 29). Як видно з рис. 29, перевага усіма групами респондентів надається професійним експертам, що працюють в агенціях з ОМТ (від 84 до 100%) та науково-дослідним установам (від 69,2 до 74,2%).

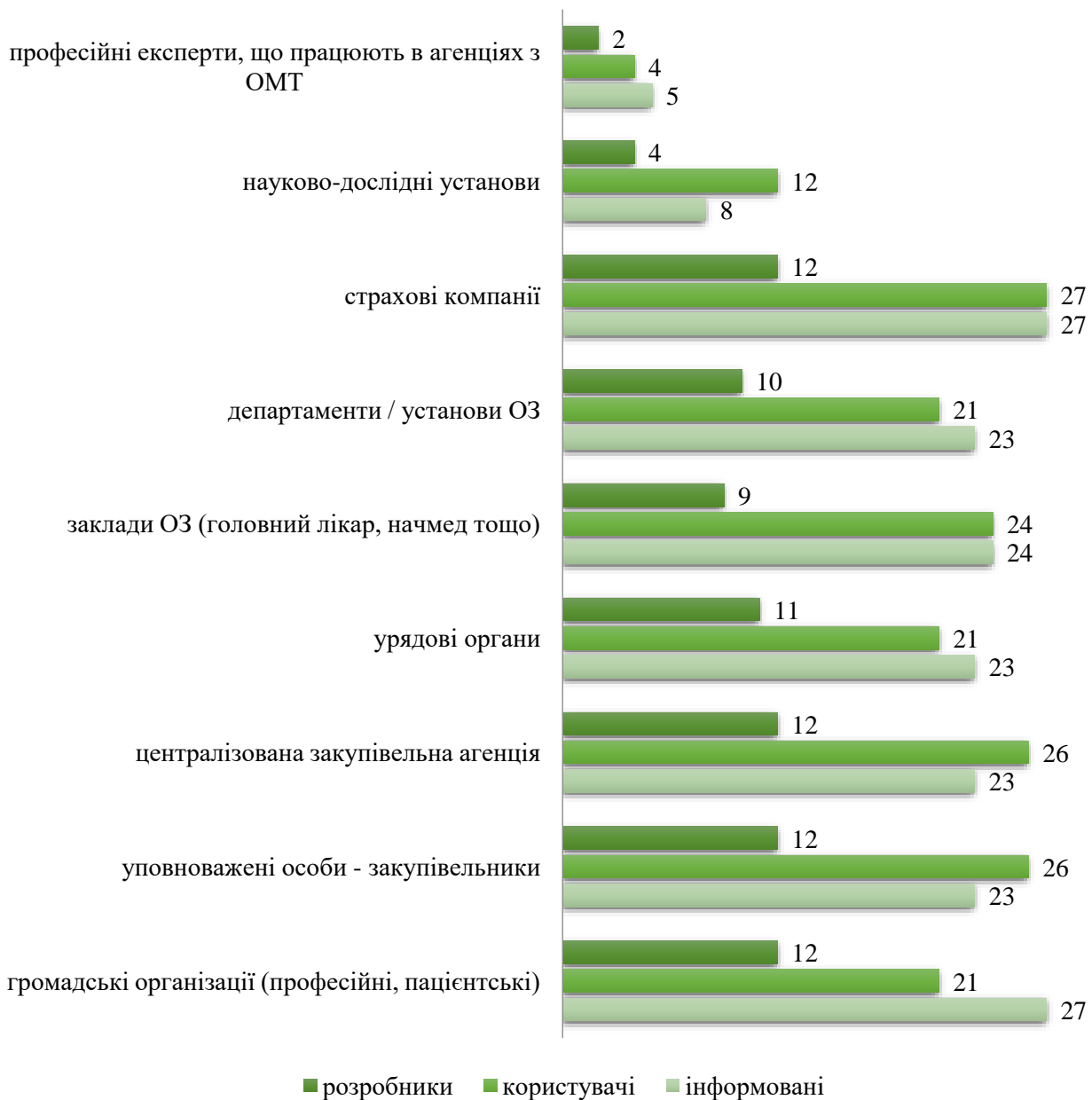

Рис. 29. Думка респондентів різних груп щодо використання результатів ОМТ різними категоріями стейкхолдерів

Думки респондентів різних груп опитаних за вище наведеними питаннями були нами узагальнені та розподілилися таким чином (табл. 4). Як видно з табл. 4, у питаннях виконання ОМТ розробники віддали перевагу експертам, що працюють у відповідних агенціях (100%), науково-дослідним установам (62,9%), медичним закладам (38,5%).

Таблиця 4

Розподіл думок опитаних щодо того, хто може проводити ОМТ та використовувати її результати різними категоріями стейкхолдерів

Стейкхолдери	Оцінка експертами можливості					
	здійснювати ОМТ			використовувати результати ОМТ		
	Р	К	І	Р	К	І
експерти з ОМТ, що працюють в агенціях	100,0	96,9	83,9	15,4	12,5	16,1
науково-дослідні установи	69,2	78,1	74,2	30,8	37,5	25,8
страхові компанії	15,4	18,8	16,1	92,3	84,4	87,1
департаменти / установи ОЗ	23,1	43,8	45,2	76,9	65,6	74,2
заклади ОЗ (головний лікар, начмед)	38,5	31,3	32,3	69,2	75,0	77,4
урядові органи	15,4	34,4	35,5	84,6	65,6	74,2
централізована закупівельна агенція	7,7	18,8	25,8	92,3	81,3	74,2
уповноважені особи-закупівельники	7,7	18,8	25,8	92,3	81,3	74,2
громадські організації (професійні, пацієнтські)	7,7	43,8	12,9	92,3	65,6	87,1

Разом з тим, серед користувачів та інформованих осіб, окрім вищевказаних категорій, досить високо оцінено можливість здійснювати ОМТ департаментами/ установами ОЗ (на регіональному рівні), громадськими організаціями, урядовими органами.

В сучасних умовах розвитку ОМТ досить актуальною є проблема залучення громадських організацій до проведення та впровадження ОМТ. Результати оцінки респондентами різних груп ролі громадських організацій (пацієнтських, професійних) у впровадженні ОМТ представлено на рис. 30. Як показав аналіз, ключову роль громадських організацій всі опитані вбачають насамперед у забезпеченні нагляду/контролю (про що свідчать відповіді 57,1 % респондентів), формуванні громадської думки (55,8 %), визначенні основних проблем (від першої особи) та участь у розробці й обговоренні нормативно-правових документів (54,5 %).

Стосовно доцільності застосування результатів ОМТ у різних сферах респонденти виказали таку думку (рис. 31).

Рис. 30. Оцінка представниками різних експертних груп ролі громадських організацій (пацієнтських, професійних) у впровадженні ОМТ

У цьому контексті було цікаво визначити думку респондентів стосовно доцільності застосування результатів ОМТ у різних сферах ОЗ. Загалом респонденти виказали думку, що ОМТ найбільш доцільно застосовувати для обґрунтування рішень щодо закупівлі ЛЗ та МВ (87 %) та формування регуляторних переліків (Національного переліку ОЛЗ, номенклатур закупівель, списків ЛЗ, що підлягають реімбурсації та перелік ЛЗ, що рекомендований до укладання договорів керованого доступу) (79,2 %). Всі інші напрями також розглядаються експертами як важливі. Розподіл відповідей за групами наведено на рис. 31.

Рис. 31. Оцінка респондентами доцільності використання ОМТ

В сучасних умовах ОМТ розглядається як важлива та необхідна складова допуску МТ на ринок медичних та фармацевтичних послуг, а також як дієвий інструмент щодо включення ефективних МТ до національних систем ОЗ та фармації з метою підвищення доступності населення. ВООЗ для підвищення доступності МТ, зокрема високовартісних ЛЗ, рекомендує застосування ціннісного ціноутворення та реімбурсації, що базується на результатах ОМТ.

ВИСНОВКИ

1. У вересні-грудні 2023 р. НМУ імені О. О. Богомольця за спеціально розробленою анкетною було проведено експертне опитування. Цілеспрямований відбір експертів здійснювався виходячи з їхньої компетентності та залучення в практичну діяльність з ОМТ. У соціологічному дослідженні взяли участь 77 респондентів, які розподілені на три групи: 13 осіб (розробники) безпосередньо виконують дослідження з ОМТ, 32 особи (користувачі) – застосовують результати ОМТ для ухвалення рішень на різних рівнях управління, 31 інформована особа – використовують результати ОМТ у практичній діяльності.
2. Для більш широкого впровадження ОМТ у практику ОЗ експерти пропонують насамперед посилити освітньо-інформаційну складову (організувати належну підготовку експертів з ОМТ та проведення широкої інформаційної кампанії для підвищення рівня інформованості різних цільових груп), а також забезпечити публічність процесів та використання результатів ОМТ при ухваленні рішень на державному, регіональному та локальному рівнях.
3. Вплив ОМТ на різні аспекти системи ОЗ було оцінено усіма респондентами переважно позитивно. При цьому більшість оцінок (84,7%) за усіма позиціями та групами експертів знаходяться в інтервалах: позитивно (54,8–100%), нейтрально (0–19,4%), негативно (3,1–6,3%), що свідчить про узгодженість думок експертів.
4. Експертами було оцінено перспективи подальшого розвитку ОМТ в Україні за напрямками: професійне середовище, інституційна структура та система управління, освіта і навчання, імплементація ОМТ у процес ухвалення рішень.
5. Найбільш вірогідним сценарієм серед усіх груп респондентів обрано нарощування потенціалу, формування професійного середовища, активне використання доказів, розбудова інфраструктури. На цьому наголошують 46,2% розробників, 40,6% користувачів та 29,0% інформованих осіб.

ПЕРЕЛІК ЛІТЕРАТУРИ

1. Стратегія розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року : проєкт 23 лютого 2022 р. Фіналізований та погоджений членами Міжсекторальної робочої групи з питань розробки Стратегії розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року». URL: https://moz.gov.ua/strategija?_cf_chl tk=nTjUV1atth5Mhxs.8zD0rVXdXbNi1DcRACSYNRG5BG8-1713360259-0.0.1.1-1493.
2. Про затвердження Порядку проведення державної оцінки медичних технологій : Постанова КМУ від 23. 12. 2020 р. № 1300. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1300-2020-п#Text>.
3. Про затвердження настанови з державної оцінки медичних технологій для лікарських засобів : Наказ МОЗ України від 29. 03. 2021 р. № 593. URL: <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakazmoz-ukraini-vid-29032021--593-pro-zatverdzhennja-nastanovi-z-derzhavnoi-ocinki-medichnih-tehnologijdljalikarskih-zasobiv>.
4. Керівництво до розробки та впровадження оцінки медичних технологій в Україні. Методологія впровадження ОМТ / А. С. Немченко, В. М. Назаркіна, К. Л. Косяченко, М. М. Бабенко, Т. М. Коба. – Харків: НФаУ, 2023. – 77 с.
5. Олексієнко Р. Ю., Донець А. О. Місце експертної оцінки у прийнятті управлінських рішень. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 26. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-59>.
6. Kotvitska A. A., Nemchenko A. S., Nazarkina V. N. The relevance of training specialists in the Health Technology Assessment in the world and Ukraine. *Pharmacia*. 2020. Vol. 67(4). P. 295–301.

ЗМІСТ

Розділ I. Організація анкетного опитування респондентів з ОМТ	5
Розділ II. Аналіз відповідей респондентів щодо самооцінки в області розуміння, знань та досвіду практичної діяльності з ОМТ	7
Розділ III. Результати опитування щодо стану, проблем та факторів впливу на процес впровадження ОМТ в Україні	15
Розділ IV. Порівняльний аналіз відповідей респондентів щодо перспектив з ОМТ у процесі реформування системи ОЗ та фармації	24
Розділ V. Порівняння результати опитування респондентів щодо актуальності та особливостей впровадження й використання ОМТ	29
ВИСНОВКИ	39

АНКЕТА

Шановний респонденте!

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця спільно з МОЗ проводить дослідження проблем публічного управління у контексті реформування галузі охорони здоров'я та впровадження оцінки медичних технологій (ОМТ).

Ми гарантуємо, що Ваші відповіді будуть проаналізовані лише в узагальненому вигляді, індивідуальні дані зберігаються конфіденційними.

Дякуємо, що знайшли час дати відповіді на запитання дослідження!

ЗАГАЛЬНИЙ РІВЕНЬ ПОІНФОРМОВАНOSTI**1. Чи стикаєтеся Ви у своїй діяльності з оцінкою медичних технологій (ОМТ)?**

- а) так, повсякденно
- б) так, інколи
- в) скоріше ні
- г) ніколи
- д) важко відповісти

2. До якої категорії Ви можете віднести себе

- а) науковець, що проводить дослідження у сфері ОМТ
- б) виконавець ОМТ у частині аналізу клінічної ефективності та безпеки ЛЗ
- в) виконавець ОМТ у частині аналізу економічної доцільності
- г) експерт з ОМТ
- д) тренер, викладач
- е) особа, уповноважена на ухвалення рішень (decision maker)
- ж) не маю відношення до проведення ОМТ чи використання її результатів
- з) важко відповісти

3. Чи маєте Ви чіткі уявлення про систему ОМТ та її особливості? (ПО КОЖНОМУ ПУНКТУ ВКАЖІТЬ «ТАК» ЧИ «НІ»)

	так	ні
Актуальність		
Мета і завдання		
Сфера застосування та практичне значення		
Методологія		
Інформаційні джерела		
Нормативна база		

4. На вашу думку ОМТ – це насамперед ...

- а) наукова діяльність – проведення досліджень ефективності, безпеки та інших аспектів використання МТ
- б) професійна діяльність – підготовка інформації для ухвалення політичних рішень у сфері допуску ЛЗ на ринок, ціноутворення, реімбурсації, закупівель
- в) комерційна діяльність, що проводиться на замовлення власників реєстраційних посвідчень
- г) важко відповісти

5. Чи проходили Ви навчання з ОМТ чи окремих її аспектів?

- a) тренінги, семінари
- b) вебінари
- c) дистанційний курс
- d) виконання наукових досліджень
- e) навчання за магістерською програмою
- f) конференції, форуми
- g) інше _____

6. Чи маєте ви певний досвід та знання у вказаних видах діяльності, дотичних до ОМТ (ПОСТАВТЕ ПОЗНАЧКУ «+» АБО «√» ЯКЩО ВОЛОДІЄТЕ ЗНАННЯМИ ЧИ ДОСВІДОМ З ОЗНАЧЕНОГО ПИТАННЯ)

	Теоретичні знання	Практичний досвід
Публічні закупівлі в охороні здоров'я		
Порівняльний аналіз технологій ОЗ		
Оцінка клінічної ефективності		
Оцінка економічної доцільності застосування МТ		
Визначення потреби у ЛЗ		
Реєстрація лікарських засобів		
Формування цін на ЛЗ		
Розробка формулярів ЛЗ, протоколів лікування		
Відбір ЛЗ до Нацпереліку, номенклатур закупівель, програми медичних гарантій		

7. Якими інформаційними ресурсами ви користуєтесь

- a) законодавчі та нормативно-правові акти
- b) наукові публікації (статті, монографії)
- c) бази даних доказової медицини
- d) дані офіційної статистики
- e) офіційні сайти органів державної влади
- f) інші інтернет-джерела
- g) аналітичні звіти
- h) інформація, підготовлена уповноваженими на те особами (експертами)
- i) семінари, вебінари, конференції
- j) професійні видання
- k) маркетингова інформація
- l) інше _____

8. Якої інформації Вам бракує у повсякденній роботі (ОБЕРІТЬ МАКСИМУМ ТРИ ВАРІАНТИ)

- a) думки авторитетних фахівців
- b) про останні наукові розробки
- c) про зміни в законодавстві
- d) про світовий досвід функціонування/ регулювання галузі охорони здоров'я
- e) про стан ринку
- f) статистичні дані
- g) епідеміологічні дані
- h) інше
- i) вагаюсь відповісти

ОЦІНКА РОЛІ ОМТ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я, ПРОБЛЕМ ТА ПЕРСПЕКТИВ УПРОВАДЖЕННЯ

9. Вкажіть правильні, на Вашу думку, твердження щодо ролі ОМТ в охороні здоров'я (ПОСТАВТЕ «+», «√» АБО ІНШУ ПОЗНАЧКУ БІЛЯ ТВЕРДЖЕНЬ, З ЯКИМИ ЗГОДНІ)

- a) спрямована на виявлення оптимальної медичної технології з погляду економічної доступності та впливу на бюджет
- b) дозволяє визначити найбільш безпечну та клінічно ефективну технологію ОЗ
- c) може застосовуватися при реєстрації ЛЗ та отриманні доступу до ринку
- d) призначена для відбору ЛЗ до Нацпереліку, номенклатури закупівель та програми медичних гарантій
- e) має обов'язково застосовуватися для оцінки інноваційних ЛЗ
- f) інше _____

10. Як Ви можете оцінити стан впровадження ОМТ в Україні (ОЦНІТИ КОЖНИЙ ПУНКТ ЗА 5-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ)

	Рівень					Важко відповісти
	1	2	3	4	5	
кадровий потенціал						
інформаційне забезпечення						
нормативно-правова база						
міжнародна співпраця						
застосування ОМТ для ухвалення рішень про фінансування, закупівлі ЛЗ на держ. рівні						
застосування ОМТ на рівні закладів ОЗ (госпітальна ОМТ)						
проведення повної ОМТ						

11. Які ризики можливі у процесі впровадження та проведення ОМТ? (МОЖЛИВО ВКАЗАТИ ТРИ ВАРІАНТИ)

- a) вплив на процедуру ОМТ уповноважених органів у сфері охорони здоров'я
- b) відсутність алгоритму проведення експертиз з ОМТ та відповідальності експертів
- c) непрозорість скороченої процедури ОМТ за ініціативою МОЗ України
- d) безапеляційність результатів ОМТ
- e) нерегульованість основних завдань Експертного комітету з ОМТ
- f) відсутність нормативно визначеної процедури обрання голови та заступника голови Експертного комітету
- g) непрозорість залучення компетентних осіб до роботи Експертного комітету з ОМТ

12. Які перспективи впровадження ОМТ в Україні (ОБРАТИ ОДНУ ВІДПОВІДЬ)

- a) докази ОМТ не використовують для обґрунтування рішень, відсутні громадські організації, низький розвиток навчання
- b) обмежене використання міжнародних доказів, несформоване професійне середовище, відсутні громадські організації, низький рівень навчання,
- c) нарощування потенціалу, формування професійного середовища, активне використання доказів, розбудова інфраструктури
- d) сформоване професійне середовище, використання локальних доказів ОМТ при ухваленні рішень, організації з ОМТ, постійні освітні програми і курси

13. Оцініть вплив ОМТ на різні аспекти ОЗ (ОЦІНИТИ КОЖНИЙ ПУНКТ)

	суттєво позитивно	позитивно	нейтрально	негативно	Важко відповісти
Закупівлі ЛЗ					
Якість надання мед.допомоги					
Доступ до ефективних МТ					
Доступність цін на МТ					
Впровадження інноваційних МТ					
Відмова від застарілих МТ					
Стандартизація медичної допомоги					
Відбір основних ЛЗ					

14. Що, на вашу думку, потребує першочергової уваги при впровадженні ОМТ в Україні (МОЖЛИВО ВКАЗАТИ ТРИ ВАРІАНТИ)

- a) розбудова інституційної структури
- b) належне фінансування та матеріально-технічна база
- c) професійне середовище
- d) оптимальна структура управління, розподіл повноважень і сфер відповідальності
- e) нормативна база
- f) узгодження методології проведення ОМТ
- g) міжнародна співпраця
- h) інформаційне забезпечення (доступність баз даних)

15. Оцініть актуальність різних аспектів ОМТ в сучасних умовах (ОЦІНИТИ КОЖНИЙ ПУНКТ)

	Рівень			Важко відповісти
	необхідне	важливе	недоцільне	
проведення широкої інформаційної кампанії щодо цілей і ролі ОМТ для різних цільових груп				
професіоналізація діяльності з ОМТ				
впровадження професійного стандарту «експерт з ОМТ»				
підготовка експертів				
розробка протоколів / регламентів для стандартизації проведення первинної та фахової експертиз з ОМТ				
міжнародна співпраця				
застосування результатів ОМТ для ухвалення рішень про відшкодування, закупівлі ЛЗ на державному рівні				
застосування ОМТ на рівні закладів ОЗ (госпітальна ОМТ)				
проведення повної ОМТ				
утворення незалежної Агенції з ОМТ як єдиного експертного органу у сфері відбору та оцінювання ефективності ЛЗ				

16. Хто, на Вашу думку, може проводити оцінку, а хто – використовувати її результати? (ОЦНІТИ КОЖНИЙ ПУНКТ)

	Виконавці	Користувачі
професійні експерти, що працюють в агенціях з ОМТ		
науково-дослідні установи		
страхові компанії		
департаменти / установи ОЗ		
заклади ОЗ (головний лікар, начмед тощо)		
урядові органи		
централізована закупівельна агенція		
уповноважені особи - закупівельники		
громадські організації (професійні, пацієнтські)		

17. Дайте оцінку сучасної нормативно-правової бази з ОМТ (ОЦНІТИ КОЖНИЙ ПУНКТ ЗА ШКАЛОЮ ВІД «1» ДО «5»)

	Оцінка у балах					Важко відповісти
	1	2	3	4	5	
повнота						
чіткість і зрозумілість						
узгодженість (відсутність протиріч)						
відповідність міжнародним нормам						

18. За результатами дослідження Нац. агентства з питань запобігання корупції запропоновано зміни до законодавства для уникнення корупційних ризиків. Наскільки, на Вашу думку, це може вплинути на результати ОМТ (ОЦНІТИ КОЖНИЙ ПУНКТ)

	знач-но	несут-тєво	не вплине	Важко відповісти
чіткі критерії достовірності та достатності відкритої інформації під час скороченої процедури ОМТ				
порядок подання апеляції заявників процедури ОМТ за її результатами				
визначити механізм притягнення експертів з проведення ОМТ до відповідальності				
деталізація підстав проведення ОМТ за скороченою процедурою				
конкретизація завдань Експертного комітету з ОМТ, зокрема завдання «розгляд проєктів висновків з ОМТ»				
врегулювання порядку обрання та призначення голови та заст. голови Експертного комітету з ОМТ				
врегулювання процедури залучення компетентних осіб до проведення ОМТ				

19. Оцініть роль громадських організацій (пацієнтських, професійних) у впровадженні ОМТ (МОЖЛИВО ВКАЗАТИ ТРИ ВАРІАНТИ)

- забезпечення нагляду/контролю
- визначення основних проблем (від першої особи)
- участь у розробці й обговоренні нормативно-правових документів
- широке інформування
- формування громадської думки
- участь у дослідженнях та формуванні доказової бази

20. У яких сферах використання ОМТ, на Вашу думку, є доцільним? (МОЖЛИВО ВКАЗАТИ ТРИ ВАРІАНТИ)

- a) закупівлі ЛЗ та медичних виробів, обладнання
- b) порівняльний аналіз технологій ОЗ
- c) фармакоекономічна оцінка
- d) визначення потреби у ЛЗ
- e) реєстрація лікарських засобів
- f) формування цін та аналіз показників доступності
- g) розробка формулярів та протоколів ЛЗ
- h) формування Нацпереліку ОЛЗ або переліку реімбурсації, закупівель
- i) інше _____

21. Впровадження ОМТ

- a) значно поліпшить ситуацію щодо підвищення ефективності медичної допомоги і фармацевтичного забезпечення
- b) вирішить виключно проблему раціонального використання ЛЗ
- c) суттєво не вплине на систему фармацевтичного забезпечення
- d) негативно вплине на доступ і доступність ЛЗ
- e) вагають відповіді

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РЕСПОНДЕНТА

Назва закладу /установи / організації _____

Місто _____

Посада: _____

Освіта	професійна кваліфікація
a) економічна	a) лікар
б) медична	б) провізор/фармацевт
в) фармацевтична	в) менеджер
г) юридична	г) економіст
інша _____	д) юрист
	е) інша _____

Вік: а) до 30 років б) 30-40 років в) 40-50 років г) старше 50 років

Стать: а) чол. б) жін.

Дуже вдячні за участь у дослідженні!